



Kirsi-Maria Kuirinlahti

Sami Ristimäki

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto

Sosionomi (AMK)

Varhaiskasvatuksen opettajan virkakelpoisuus

Opinnäytetyö, 2021

LAPSIIN KOHDISTUVAN VÄKIVALLAN TUN- NISTAMINEN VARHAISKASVATUKSESSA

TIIVISTELMÄ

Kirsi-Maria Kuirinlahti ja Sami Ristimäki

Lapsiin kohdistuvan väkivallan tunnistaminen varhaiskasvatuksessa

41 sivua ja 1 liite

Syksy 2021

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkinto

Sosionomi (AMK)

Suuri osa varhaiskasvatusikäisistä lapsista viettää ison osan päivästään varhaiskasvatustoiminnan parissa. Varhaiskasvatuksen työntekijät ovat siis avainasemassa tunnistamassa mahdollista lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa. Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia, millaista koulutusta varhaiskasvatuksen työntekijät ovat saaneet ja millaista koulutusta he kokevat tarvitsevansa, tunnistaakseen lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa. Tavoitteena oli saada tietoa varhaiskasvatuksen työntekijöille suunnattujen koulutusten kehittämiseen.

Opinnäytetyö toteutettiin tutkimuspainotteisena opinnäytetyönä. Opinnäytetyön tavoitteeseen päästiin luomalla kyselytutkimus lapsiin kohdistuvan väkivallan tunnistamisesta Suomen kuntien varhaiskasvatustyksiköihin. Kysely toteutettiin sähköisenä Webropol-kyselynä. Linkki kyselytutkimukseen lähetettiin mukaan lähteneiden kuntien varhaiskasvatuksen yhteyshenkilöille. Kyselyyn pystyi vastaamaan anonymisti, joten yksittäistä vastausta ei pysty yhdistämään yksittäiseen henkilöön tai paikkakuntaan.

Kyselyyn osallistui 164 kuntaa, joista vastauksia tuli 985 varhaiskasvatuksen työntekijältä. Yli 60 % vastaajista oli havainnut tai epäillyt työssään lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa. Suurin osa epäilyksistä ja havainnoista kohdistui fyysiseen ja henkiseen väkivaltaan. Varhaiskasvatuksen työntekijät kokivat oman osaamisensa keskiverroksi ja koulutusta aiheesta kaivattiin kaikkien lapsiin kohdistuvien väkivaltamuotojen tunnistamiseen, toimimiseen lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa epäiltäessä sekä lapsiin kohdistuvan väkivaltaepäilyn puheeksi ottamiseen. Vastaajista yli 70 % ei ollut saanut aiheeseen liittyvää koulutusta. Koulutusta saaneet pitivät saamaansa koulutusta pintapuolisena sekä riittämättömänä.

Kyselyn tuloksista nousee esiin varhaiskasvatuksen henkilöstön koulutustarve lapsiin kohdistuvan väkivallan tunnistamisessa, toimimisessa lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa epäiltäessä sekä lapsiin kohdistuvan väkivaltaepäilyn puheeksi ottamisessa. Koulutusta aiheeseen liittyen toivottiin riippumatta vastaajan ammatista tai työkokemuksesta.

Asiasanat: Barnahus, kyselytutkimus, lapsen kaltoinkohtelu, lastensuojelu, puheeksi ottaminen, varhaiskasvatus, väkivallan tunnistaminen

ABSTRACT

Kirsi-Maria Kuirinlahti and Sami Ristimäki

Recognizing violence towards children at early childhood education

41 p., 1 appendix

Autumn 2021

Diaconia University of Applied Sciences

Bachelor's Degree in Social Services

Bachelor of Social Services

Most of the children in early childhood education age spend most of their day doing early childhood education activities. Early childhood education employees are in a key position identifying in possible violence towards children. The meaning of this thesis was to find out early childhood education employees' knowledge and need for further education in recognizing violence towards children. The main goal of this thesis was to gather information on how to improve training for early childhood education employees.

The thesis was research-oriented. The goal of the thesis was achieved by creating a survey about recognizing violence towards children and sending it to municipal early childhood education units in Finland. The survey was executed by creating a Webropol-survey. The link to the survey was sent to the early childhood education contact person of every municipality that agreed to participate in the survey. Survey answers were given anonymously, so no one could connect individual answers to any person or municipality.

164 municipalities participated in the survey. 985 early childhood education employees answered the survey. Over 60 % of respondents had detected or suspected violence towards children in their work. Most of the suspected and detected violence was physical and emotional violence. Early childhood education employees felt that their own knowledge in the subject was mediocre, and further training was needed for recognizing all forms of violence towards children. More training was also needed about how to proceed when violence towards children is detected and how talk about suspicions of violence towards children. 70 % of respondents had not received any relevant education on how to proceed when facing any type of violence towards children. Those who had received education, thought that the education was perfunctory and inadequate.

The results of the survey indicate that early childhood education employees' need for further training in recognizing violence towards children, on how to proceed when they detect any type of violence and on how to bring it up and talk about a suspicion of violence towards children. Training in the subject was hoped for no matter the person's profession or working experience.

Key words: abuse, Barnahus, bringing up the issue, child welfare, early childhood education, recognizing violence, survey

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 LAPSEEN KOHDISTUVA VÄKIVALTA.....	6
2.1 Väkivallan monet muodot.....	6
2.2 Lapseen kohdistuva fyysinen väkivalta	7
2.3 Lapseen kohdistuva henkinen väkivalta.....	9
2.4 Lapseen kohdistuva kemiallinen väkivalta	10
2.5 Lapseen kohdistuva seksuaalinen väkivalta	11
3 LAPSEEN KOHDISTUVAN VÄKIVALLAN TUNNISTAMINEN	12
3.1 Puheeksi ottaminen	12
3.2 Lastensuojelulaki	13
3.3 Lapsiin kohdistuvan väkivallan tunnistaminen ja ehkäisy.....	14
4 VARHAISKASVATUS	15
4.1 Varhaiskasvatuksen perusteet	15
4.2 Varhaiskasvatustilanne	16
4.3 Varhaiskasvatuksen rooli väkivaltaa tunnistettaessa	17
5 YHTEISTYÖKUMPPANIT.....	19
6 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET.....	19
7 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN.....	20
7.1 Aineiston keruu	20
7.2 Aineisto ja sen analyysi.....	21
7.3 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus.....	23
8 TULOKSET	23
8.1 Kyselyn vastaajat.....	23
8.2 Työntekijöiden osaaminen ja koulutus	26
8.3 Lisäkoulutuksen tarve	29
9 JOHTOPÄÄTÖKSET	31
10 POHDINTA	33

LÄHTEET.....	37
LIITE 1. Kyselylomake	42

1 JOHDANTO

Vuonna 2020 Suomessa oli 1–6-vuotiaita lapsia yhteensä 316 827 (Tilastokeskus, 2021). Suomessa asuvista lapsista 245 255 lasta osallistui varhaiskasvatukseen. Heistä 189 362 osallistui varhaiskasvatukseen kunnan tai kuntayhtymän omilla tai ostopalveluna hankituissa päiväkodeissa. Perhepäivähoitoon osallistui 13 230 lasta. (Säkkinen & Kuoppala, 2021, s.2.) Suomessa siis suurin osa varhaiskasvatusikäisistä lapsista osallistuu varhaiskasvatustoimintaan.

Lapsiperheiden palveluissa tarvitaan valmiuksia ja osaamista keskustella kokemuksista väkivaltaan ja ristiriitoihin liittyen, selvittää perheen avun tai tuen tarvetta sekä auttaa perhettä avun saamisessa (Hietämäki, 2018, s.20). WHO:n raportissa suositellaan, että ammattityöntekijöille järjestettäisiin asianmukainen koulutus koskien lasten kaltoinkohtelun tunnistamista (Salomaa, 2005, s.103). Tietoa lasten pahoinpitelystä tulee lisätä etenkin terveyskeskuksen päivystyksissä, mutta on myös tärkeää kertoa varhaiskasvatuksen työntekijöiden koulutuksissa, kuinka tulee menetellä epäilyn lapsen pahoinpitelystä syntyessä (Hurme ym., 2008, s.1274). Eri alojen työntekijät tarvitsevat kaltoinkohtelun puheeksi ottamiseen selkeät yhteiset ohjeet sekä koulutusta ja tukea esimiehiltä lapsikeskeiseen moniammatilliseen yhteistyöhön (Inkilä ym., 2016, s.214).

Vanhempien lapseensa kohdistamaa väkivaltaa tuli esiin Suomessa vuonna 2019 yhteensä 2600 tapausta. Se on selvää kasvua vuoteen 2018 verrattuna, jolloin tapauksia tuli tietoon 2400. (October, 2021, s.3.) Maailmanlaajuisesti katsottuna tämä on pieni luku. WHO:n mukaan kaikista maailman lapsista yli miljardi 2–17-vuotiasta lasta on kokenut väkivaltaa (Hillis ym., 2016, s. 10). Pohjoismaissa tehty tutkimus taas kertoo, että kansainvälisesti tarkasteltuna Pohjoismaissa esiintyy perheväkivaltaa vähäisesti (Kloppe ym., 2015, s. 55–63).

Opinnäytetyömme käsittelee varhaiskasvatuksen työntekijöiden kokemaa osaamista lapseen kohdistuvan väkivaltailmiön ympärillä. Tavoitteenamme oli opinnäytetyöllämme saada tietoa, millaista koulutusta varhaiskasvatuksen työntekijät

ovat aiheen tiimoilta saaneet ja kaipaavatko he lisää koulutusta. Tavoitteenamme oli tuottaa kyselyllä tietoa varhaiskasvatuksen työntekijöille suunnattujen koulutusten kehittämiseen. Kyselytutkimus toteutettiin yhteistyössä Terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen (THL) koordinoiman Barnahus-hankkeen kanssa. Opinnäytetyö toteutettiin valtakunnallisena kyselynä Suomessa varhaiskasvatuksen parissa työskenteleville ammattilaisille.

2 LAPSEEN KOHDISTUVA VÄKIVALTA

2.1 Väkivallan monet muodot

Väkivalta on hyvin monimuotoinen käsite. Sitä voidaan jaotella eri asioiden pohjalta, kuten ihmissuhteiden, sukupuolen tai yhteisöjen. Yleistä on, että väkivalta on pääsääntöisesti tahallisesti aiheutettua. Väkivalta voi kuitenkin olla muutakin, kuin fyysistä satuttamista. (Korhonen, 2021.) Väkivaltaa ilmenee monenlaisissa muodoissa, kuten esimerkiksi fyysisenä, henkisenä tai seksuaalisena väkivaltana. Väkivalta niin yleisesti, kun lapseen kohdistuessa voi olla joko aktiivista tai passiivista (Ellonen, 2007, s.15). Aktiivinen väkivalta on helpommin tunnistettavissa, kun taas passiivisen väkivallan tunnistaminen on usein hankalampaa. Ensisijaisen tärkeää on tietää erilaisista väkivallan muodoista, jolloin sen tunnistaminen helpottuu.

Väkivalta on toiseen ihmiseen kohdistuvaa vallan, kontrollin tai fyysisen voiman tahallista käyttöä tai sillä uhkaamista siten, että tämä johtaa tai voi johtaa fyysisen tai psyykkisen vamman syntymiseen, kehityksen häiriytymiseen, perustarpeiden tyydyttymättä jäämiseen tai kuolemaan. Väkivallan ilmenemismuotoja on monenlaisia. Näitä ovat muun muassa fyysinen -, henkinen -, seksuaalinen- ja kemiallinen väkivalta sekä lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2020.) Lapseen kohdistuvan väkivallan määritelmä on sama, kuin

yleinen väkivallan määritelmä. Erona on vain se, että väkivallan kohteena on lapsi. (Korhonen, 2021.)

Väkivaltaa voi esiintyä oikeastaan missä vain. On joitain riskitekijöitä, jotka altistavat käyttämään väkivaltaa tai altistavat väkivallalle. Loppujen lopuksi ei voida kuitenkaan yleistää, sillä väkivallan tekijöitä on kaikissa ihmisryhmissä katsomatta esimerkiksi sukupuoleen, etniseen taustaan tai ikään. (Korhonen, 2021.) Ei voida siis yleistää, että kaikki ulkomaalaistaustaiset miehet tai mielenterveysongelmista kärsivät olisivat väkivaltaisia. Väkivallalle altistavista riskitekijöistä ja siltä suojaavista tekijöistä on hyvä tietää. Täytyy kuitenkin varoa tuijottamasta ainoastaan niihin ja katsoa asiaa kokonaisuudessa.

Kaltoinkohtelu on myös väkivaltaa. Kaltoinkohtelusta on kyse, kun väkivalta ilmenee vastuu-, luottamus- tai valtasuhteessa heikommassa asemassa olevaa henkilöä kuten esimerkiksi lasta kohtaan. (Korhonen, 2021.) Opinnäytetyössämme puhuttaessa väkivallasta keskitymme vanhemman henkilön kuten esimerkiksi isän, äidin tai isovanhempien lapseen kohdistamasta väkivallasta. Jätämme esimerkiksi lasten keskinäisen väkivallan kuten kiusaamisen opinnäytetyömme aiheen ulkopuolelle. Tämä siksi, että lasten kaltoinkohtelu itsessään on jo hyvin laaja aihe.

2.2 Lapseen kohdistuva fyysinen väkivalta

Fyysisessä väkivallassa on kyse toisen henkilön ruumiillisen koskemattomuuden tahallisesta loukkauksesta (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2020). Eri tutkimuksissa lapseen kohdistuvaksi fyysiseksi väkivallaksi luokiteltiin lievissä tapauksissa usein kuritusväkivalta, kuten luunapit, tukistaminen, läimäyttäminen ja työnäisy. Vakavammaksi väkivallaksi luokiteltiin hakkaaminen, kuristaminen, potkiminen ja lyöminen. (Ellonen & Kääriäinen, 2010, s. 307; Hietämäki, 2018, s. 17.) Taskinen (2003) jakaa fyysisen väkivallan passiiviseen ja aktiiviseen muotoon. Aktiivinen fyysinen väkivalta voi olla esimerkiksi lyömistä tai tukistamista, kun taas passiivinen puoli esimerkiksi ravinnonsaannin tai puhtaiden vaatteiden saatavuuden huolehtimisen laiminlyönti. (Ellonen, 2007, s.15.)

Tampereella vuonna 2008 toteutetussa pilottitutkimuksessa melkein puolet vanhemmista kertoi käyttäneensä lievää väkivaltaa, kuten tukistaminen tai vartalolle läimäisy (Ellonen & Kääriäinen, 2010, s. 307–308). Helsingin, Jyväskylän, Salon, Tampereen ja Ulvilan alueella vuonna 2016 toteutetussa kyselyssä fyysistä väkivaltaa oli kertonut käyttäneensä 12 % vastaajista, joista suurin osa oli käyttänyt lievää väkivaltaa, kuten tukistaminen tai luunapin antaminen. (Hietämäki, 2018, s. 17.) Vaikka näitä kahta tutkimusta ei voi suoraan verrata toisiinsa, käy niistä ilmi, että lapsiin kohdistetaan fyysisiä väkivallan muotoja, joista yleisimpiä on lievän väkivallan muodot. Tutkimuksista on myös havaittavissa, että lievän väkivallan käyttö on ollut laskussa (Ellonen & Kääriäinen, 2010; Hietämäki, 2018). Tätä puoltaa vuonna 2017 toteutettu tutkimus. Tutkimuksessa lievän väkivallan käyttö, kuten tukistaminen, luunapin antaminen, läimäyttäminen ja piiskan antaminen, on ollut laskussa vuoteen 2007 verrattuna (Hyvärinen, 2017, s. 15). Yleisimpiä vammoja TYKS:n lastenlinikalla tehdyssä tutkimuksessa olivat mustelmat ja ruhjeet sekä kallon, alaraajan ja kylkiluiden murtumat, myös kemiallisen pahoinpitelyn aiheuttamat vammat olivat yleisiä. Lasten pahoinpitelyepäilyjen selvityksiä TYKS:n lastenlinikalla tutkittiin ajanjaksolla 1.11.2003-28.2.2007. Tänä aikana lastenlinikalla oli 48 lapsen pahoinpitelyepäilyä, joiden ikä oli keskimäärin 2,2 vuotta. (Hurme ym., 2008, s. 1270.)

Poliisiammattikorkeakoulu teki vuonna 2008 selvityksen, jossa kartoitettiin 2007 vuoden aikana poliisiin tietoon tulleita lapsiin ja nuoriin kohdistuvia väkivallantekoja. Poliisille ilmoitettiin yhteensä 2024 alle 15-vuotiaiseen lapseen kohdistuvaa väkivalta epäilyä, joista 75 % oli fyysisiä väkivallantekoja. Kolme yleisintä rikosnimikeitä olivat pahoinpitely, lievä pahoinpitely ja törkeä pahoinpitely. Alle kouluikäisiin kohdistuvissa fyysisen väkivallan rikosepäilyissä rikosnimikkeenä 218 tapauksesta, 133 oli pahoinpitely, 18 lievä pahoinpitely ja 16 törkeä pahoinpitely. (Humppi, 2008, s. 6,31,82.) Suurin osa lapsiin kohdistuvista väkivalta tapauksista ei kuitenkaan tule viranomaisten tietoon (Hentilä ym., 2010, s.262). Poliisiammattikorkeakoulun selvityksessä (2008) alle kouluikäisiin lapsiin kohdistuvissa fyysisen väkivallan osuus rikosepäilyissä oli pieni. Poliisiin tietoon ei välttämättä tule kaikki tapahtuneet lapsiin kohdistuvat väkivaltatapaukset, etenkin pieniin lapsiin kohdistuvat. Alle kouluikäisiin lapsiin kohdistetaan, kuitenkin väkivaltaa. Tämä käy ilmi esimerkiksi TYKS:n lastenlinikalla tehdyssä tutkimuksessa, jossa

pahoinpitelyepäilyn vuoksi hoidossa olevista lapsista suurin osa oli alle kouluikäisiä (Hurme ym., 2008, s. 1270).

2.3 Lapseen kohdistuva henkinen väkivalta

Henkinen väkivalta ilmenee toisen ihmisen psyykkisen hyvinvoinnin tahallisena loukkaamisena, kuten esimerkiksi eristämisenä tai alistamisena (Terveystieteiden tutkimuskeskus ja hyvinvoinnin laitos, 2020). Aktiivista henkistä väkivaltaa voi olla esimerkiksi toisen pelottelu tai haukkuminen. Passiivisena muotona henkinen väkivalta voi ilmetä taas esimerkiksi huomiotta jättämisenä. (Ellonen, 2007, s.15.) Henkinen väkivalta on vaikeasti tunnistettavissa, koska useimmiten tätä tapahtuu ulkopuolisten katseilta piilossa eikä se jätä ulospäin näkyviä merkkejä. Henkisen väkivallan esiintyvyyttä on vaikea arvioida, mutta se on luultavasti yleisin lapsiin kohdistuvan väkivallan muodoista

Noora Ellonen ja Juha Kääriäinen (2010) tutkivat alle kouluikäisiin lapsiin kohdistuvan väkivallan tutkimista itseilmoitusmenetelmällä. Tutkimus oli pilottitutkimus, jonka tarkoituksena oli testata itseilmoitukseen perustuvan kyselyn toimivuutta alle kouluikäisiin lapsiin kohdistuvassa väkivallassa. Tutkimuksen kohderyhmänä olivat 2- ja 4-vuotiaiden lasten vanhemmat, sillä pienten lasten kohdalla on hankalaa toteuttaa kyselyä suoraan lapsille. Kyselyn vastausprosentiksi tuli 12 %. Tutkimuksen mukaan henkistä väkivaltaa käytti 83 %. Lievää väkivaltaa, kuten tukistaminen ilmoitti käyttävänsä 44 % vastaajista. Vaikka voidaan pohtia, vastaavatko vanhemmat rehellisesti kohdistavansa väkivaltaa omiin lapsiinsa, on todettu näin saatavan enemmän tietoa lapsiin kohdistuneista väkivaltatapauksista, kuin mitä viranomaiset saisivat tietää. (Ellonen & Kääriäinen, 2010, s. 303–310.) Vaikka Ellosen ja Kääriäisen (2010) tutkimuksessa otos oli pieni, kertoo se karua totuutta henkisen väkivallan yleisyydestä. Tilastoraportissa koskien pienten lasten ja heidän perheidensä hyvinvointia jatketaan samaa linjaa. Sen mukaan 44 prosenttia neljävuotiaista lapsista kokee henkistä väkivaltaa vanhemman tai muun läheisen aikuisen tekemänä (Vuorenmaa, 2019, s.11). Myös vuoden 2019 Kouluterveyskysely tukee aiempia lähteitä. Kyselyssä 17 prosenttia 4. ja 5.

luokkalaisista kertoi kokeneensa henkistä väkivaltaa vanhempien tai muilta huolta pitävien aikuisten tekemänä (Ikonen & Helakorpi, 2019, s. 8).

HUS:n lasten ja nuorten oikeuspsykiatrian yksikön psykologi kertoo, että heille tulleissa tapauksissa henkinen väkivalta ei oikeastaan koskaan esiinny yksinään, vaan aina osana kokonaisuutta (Järvilehto, 2021). Kääntöpuolena tästä voidaan ajatella, että mikäli havaitaan henkistä väkivaltaa, on perheessä olemassa suurempi riski fyysiselle väkivallalle. Kokonaisuuden huomioon ottaminen on siis hyvin tärkeää.

2.4 Lapsen kohdistuva kemiallinen väkivalta

Väkivalta voi olla myös kemiallista, jolloin henkilön fyysistä tai psyykkistä hyvinvointia vahingoitetaan tahallisesti lääkkeillä, päihteillä, kemikaaleilla, liuottimilla tai muilla vastaavilla aineilla (Terveystieteiden tutkimuskeskus, 2020). Kemiallinen väkivalta voidaan myös jakaa aktiiviseen ja passiiviseen muotoon. Aktiivista kemiallista väkivaltaa voi olla esimerkiksi se, että vanhempi antaa lapselleen alkoholia rauhoittaakseen tätä. Passiivisessa muodossa kemiallinen väkivalta voi olla muun muassa tahallista lääkkeiden antamatta jättämistä. (Ellonen, 2007, s.15.)

Lasten pahoinpitelyepäilyjen selvityksiä TYKS:n lasten klinikalla tutkittiin ajanjaksolla 1.11.2003-28.2.2007. Kemiallisen väkivallan aiheuttamat vammat olivat yksiä tyypillisimpiä tutkimuksessa havaituista. Tutkimuksessa 12 lapsen kanssa tulevalla aikuisella oli alkoholi- tai huumeriippuvuus, ja tähän ryhmään kuuluivat kaikki kemiallisen pahoinpitelyn kohteeksi joutuneet lapset. (Hurme ym., 2008, s. 1269–1276.)

Lapsen uneliaisuus tai sekavuus sekä muunlainen outo oireilu, voi olla merkki, että lapseen on kohdistettu kemiallista väkivaltaa. Vahingossa tapahtuvat lääke- ja myrkytykset eivät ole pienillä lapsilla harvinaisia. Aihetta kemiallisen väkivallan epäilyyn on, mikäli lapsen verestä löytyy laittomia huumeita, tapauksessa ei ole tietoa, mistä lapsi on saanut lääkkeet tai anamneesi ei vastaa elimistöstä löydyneitä lääkeaineita. (Tupola ym., 2012, s.99, 106.)

2.5 Lapsen kohdistuva seksuaalinen väkivalta

Seksuaalisessa väkivallassa loukataan toisen seksuaalista koskemattomuutta ja itsemääräämisoikeutta tahallisesti. Lapsen seksuaalisessa hyväksikäytössä lasta vanhempi henkilö käyttää lasta oman seksuaalisen tarpeen tyydyttämiseen. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2020.) Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö on seksuaalista väkivaltaa. Pahimmillaan lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö voi olla muun muassa yhdyntään pakottamista, lapsen koskettelua tai lapsen pakottamista koskettelemaan itseään tai muita, se voi olla myös esimerkiksi lapsen altistamista pornografialle.

Rikosilmoitukset lapsiin kohdistuvista seksuaalisista hyväksikäytöistä ovat olleet nousussa. Vuonna 2019 rikosilmoituksia oli kirjattu 30 % enemmän vuoteen 2018 verrattuna (Ellonen ym., 2019). Tämä ei kuitenkaan vielä suoranaisesti kerro, että lasten seksuaalinen hyväksikäyttö olisi kasvussa vaan, että tapauksia on tullut enemmän ilmi.

Tyttöjen joutuminen seksuaalisen väkivallan kohteeksi on 1,5–3 kertaa yleisempää poikiin verrattuna. Lapsen kohdistuvan seksuaalisen väkivallan esiintyvyys vaihtelee eri maiden välillä. Suomessa näyttäisi, että lapsen kohdistuvat seksuaalisen väkivallan tapaukset olisivat laskeneet viimeisen 20 vuoden aikana. Lapsen kohdistuva seksuaalinen väkivalta on saanut, kuitenkin uudenlaisen muodon internetin myötä. (Joki-Erkkilä ym., 2012, s. 133.) Seksuaalisesta väkivallasta uhri kokee usein häpeää. Tämän vuoksi on mahdollista, että suurin osa seksuaalisen väkivallan tapauksista ei tule koskaan ilmi.

3 LAPSEEN KOHDISTUVAN VÄKIVALLAN TUNNISTAMINEN

3.1 Puheeksi ottaminen

Varhaiskasvatuksessa tavoitteena on toimia yhteistyössä lasten ja heidän huoltajiensa kanssa (L540/2018). Lasten ja perheiden kanssa toimiessaan henkilöstöllä on hyvä paikka oppia tuntemaan lapsi ja tämän myötä myös huomata, mikäli lapsen tai perheen tilanteessa jokin antaa aiheutta huoleen. Huolen puheeksi ottaminen ei ole monelle helppoa, mutta silti jo pieneenkin huoleen täytyy tarttua viipymättä.

Väkivallan tunnistaminen on haastavaa ja siihen puuttuminen etenkin varhaisessa vaiheessa on vaikeaa aiheen arkaluontoisuuden vuoksi. Kaltoinkohtelun puheeksi ottaminen tuntuu osasta työntekijöistä joskus pelottavalta (Nelimarkka, 2018, s.25). Varhaiskasvatuksen työntekijä saattaa pohtia, miten ottaa esille vanhempien kanssa työntekijän oma epäily siitä, että kotona ei kaikki ole kunnossa. Kynnys asian puheeksi ottamiseen saattaa olla kovin suuri. Tällöin kiireisen arjen keskellä saattaa jäädä näkemättä merkkejä, jotka ovat olleet ilmoilla jo jonkin aikaa.

Epäily lapsen pahoinpitelystä tai seksuaalisesta hyväksikäytöstä vaatii aina moniammatillista yhteistyötä (Terveiden ja hyvinvoinninlaitos, i.a., s.26, 27, 36, 37). Korhonen (2021) kertoo Barnahus hankkeen väkivalta ja trauma -webinaarissa, että on tärkeää kuunnella, katsoa, kysyä ja luoda tila, jossa on helppo kertoa. Epäily voi herätä esimerkiksi lapsen tai aikuisen kertomasta, lapsen käytöksestä tai fyysisten löydösten perusteella (Terveiden ja hyvinvoinninlaitos, i.a., s.26, 27, 36, 37). Epäilyn herätessä asiaa voi katsoa teoretiedon valossa miettimällä riskitekijöiden määrää ja suojaavien tekijöiden vähäisyyttä tilanteessa. Väkivaltaa tunnistettaessa on hyvä miettiä pidemmällä aikavälillä lapsen tilannetta ja perhe elämän kokonaiskuvaa. Tärkeää on uskaltaa nähdä ja ottaa vaikeatkin asiat puheeksi. (Korhonen, 2021.)

3.2 Lastensuojelulaki

Lastensuojelulain tarkoituksena on turvata lapsen kasvu ja kehitys. Ensisijaisesti vastuu lapsen huolenpidosta on vanhemmilla. Tätä tehtävää on lasten ja perheiden kanssa toimivien viranomaisten tuettava. Laissa säädetään ilmoitusvelvollisuudesta, joka koskee muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon, opetustoimen, nuorisotoimen, poliisitoimen ja seurakunnan palveluksessa tai luottamus-tehtävässä olevia henkilöitä, kuten esimerkiksi lastenhoitaja, sairaanhoitaja tai lääkäri. Ilmoitusvelvollisuuden mukaan esimerkiksi varhaiskasvatuksenopettajalla on velvollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus, mikäli on saanut työssään tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää mahdollista lastensuojelun tarpeen selvittämistä. (L417/2007.)

Lastensuojeluilmoitus tehdään ensisijaisesti lapsen asuinkuntaan. Ilmoituksen voi tehdä puhelimitse, kirjallisesti lomakkeella tai käymällä virastossa. Ilmoitukseen kirjataan lapsen henkilötiedot, ilmoituksen syy ja, onko lapsen huoltajille kerrottu ilmoituksesta. Syyksi lastensuojeluilmoitukseen riittää pienikin epäily lapsen kaltoinkohtelusta. Syynä voi olla myös muun muassa perheen huono taloudellinen tilanne tai vanhempien päihteiden käyttö. Jos ei ole varma pitäisikö tehdä ilmoitusta, voi aina konsultoida sosiaalityöntekijää paljastamatta lapsen henkilöllisyyttä. (Lastensuojeluilmoitus, 2021.)

Yhteydenotto lastensuojeluun ei aina tarkoita lastensuojeluilmoituksen tekemistä. Oman kunnan lastensuojelun sosiaalipäivystykseen voi olla yhteydessä kysyäkseen neuvoa, miten tulisi toimia tilanteessa, jossa on herännyt huoli lapsen hyvinvoinnista. Päivystävä sosiaalityöntekijä tekee päätöksen, millaisille lastensuojelun tukitoimille on tarvetta, tai riittääkö tilanteen tarkkaileminen. Esimerkiksi päiväkodissa lapsi saattaa kertoa kotioloistaan, joista varhaiskasvatuksen työntekijälle voi herätä huoli. Vaikka lapset joskus keksivät omia tarinoitaan ja tilanteet eivät välttämättä ole todellisia, on työntekijän syytä ottaa tilanteet aina vakavasti.

3.3 Lapsiin kohdistuvan väkivallan tunnistaminen ja ehkäisy

Lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseen on Sosiaali- ja terveysministeriö tehnyt toimenpidesuunnitelman vuosille 2020–2025. Suunnitelma jakautuu 14 lukuun, jotka käsittelevät lapsen kohdistuvia eri väkivallan muotoja pääpainon ollessa ennaltaehkäisyssä. Toimenpidesuunnitelman tavoitteena on ehkäistä 0–17-vuotiaisiin kohdistuvaa väkivaltaa. (Korpilahti ym., 2019.) Kunnan vastuulla on järjestää sosiaalipalveluja lähisuhde- ja perheväkivallasta aiheutuvaan tuen tarpeeseen sekä lapsen hyvinvoinnin ja tasapainoisen kehityksen tueksi. (L1301/2014.)

Vanhempien tukeminen kasvatustehtävässä on avainasemassa lapsen kohdistuvan väkivallan ehkäisyssä. Varhainen ongelmien tunnistaminen ja niihin puuttuminen ovat tärkeitä. (Hakulinen ym., 2019, s. 202.) Mahdollisuus kohdata väkivaltaa kokenut lapsi on aina olemassa, kun työskennellään lasten parissa (Korhonen, 2021). Väkivallan merkkien tuntemus on tärkeää työssä, jossa kohtaa lapsia ja perheitä.

Väkivalta aiheuttaa lapselle monesti erilaisia fyysisiä merkkejä tai psyykkisiä oireita. Fyysisiä merkkejä voivat olla muun muassa mustelmat poskissa, reisissä tai pakaroissa. Psyykkisiä oireita voivat olla esimerkiksi pelko, sopeutumisongelmat sekä pitkään jatkuneet käytösongelmat. (Paavilainen ym., 2015.)

Epäily lapsen kohdistuvasta väkivallasta herää usein ensimmäisenä varhaiskasvatuksessa tai koulussa (Kauppi, 2012, s. 125). Huoli lapsesta saattaa herätä muun muassa lapsen käytöksen perusteella tai lapsen kertomuksesta. Kun epäily lapsen kohdistuvasta väkivallasta herää, tärkeää on jututtaa vanhempaa ja lasta erikseen, pyytäen heitä kertomaan muun muassa perheen arjesta sekä siitä, mitä on tapahtunut (Kauppi, 2012, s. 128).

Keskeistä lapsen kohdistuvaa väkivaltaa tunnistettaessa on ammattitoimijoiden osaaminen lapsen kohdistuvan väkivallan eri muotojen tunnistamisessa ja eri muotoja kohdatessa. On tärkeää, että ne työntekijät, jotka työssään kohtaavat lapsen kohdistuvaa väkivaltaa, saavat koulutusta, jatkokoulutusta ja

työnohjausta, sen tunnistamiseen ja siihen puuttumiseen. (Söderholm & Kivitie-Kallio, 2012, s.19.) Väkivallan tunnistaminen mahdollisimman aikaisessa vaiheessa nopeuttaa asioiden selvittämistä ja väkivaltaan puuttumista. Näin voidaan myös ehkäistä väkivallan uusiutumista. Varhainen lapseen kohdistuvaan väkivaltaan puuttuminen on tärkeää, sillä on mahdollista, että väkivalta vaikuttaa pienen lapsen myöhempään kehitykseen hyvinkin syvästi (Söderholm & Kivitie-Kallio, 2012, s. 14).

On olemassa riskitekijöitä, jotka vaikuttavat lapsen riskiin altistua väkivallalle. Näiden riskitekijöiden tunnistaminen ja tiedostaa niiden yhteys lapseen kohdistuvaan väkivaltaan on tärkeää, lapseen kohdistuvaa väkivaltaa tunnistettaessa. Riskitekijät voivat liittyä lapseen ja hänen käyttäytymiseensä, vanhempiin ja heidän käyttökseen sekä perhetilanteeseen tai perheen käyttäytymiseen. Yksittäinen riskitekijä ei vielä kerro lapseen kohdistuneen väkivaltaa tai riskistä kohdistua väkivaltaa. Kun riskitekijöitä on useampia, tulee aloittaa selvitys työt riskitekijöiden määrästä ja laadusta, peilaten niitä lapsen ja perheen kokonaistilanteeseen. Lapseen kohdistuvasta väkivallasta kannattaa kysyä vanhemmilta suoraan, sillä usein he myös kertovat siitä. (Paavilainen ym., 2015.)

4 VARHAISKASVATUS

4.1 Varhaiskasvatuksen perusteet

Varhaiskasvatus on 0–6 –vuotiaiden lasten suunnitelmallisen ja tavoitteellisen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodeissa, perhepäivähoidossa sekä avoimena varhaiskasvatustoimintana. (Opetushallitus, i.a.) Toiminta muodot eroavat toisistaan. Esimerkiksi oppimisympäristöt, henkilöstön koulutus ja kelpoisuusvaatimukset, lapsiryhmien koko sekä henkilöstömitoitus vaihtelevat. Yleisemmin varhaiskasvatustoimintaa järjestetään päiväkodeissa.

Päiväkodeissa muodostetaan erilaisia lapsiryhmiä esimerkiksi lasten ikä, sisarusuhteet tai tuen tarve huomioon ottaen. Perhepäivähoidossa taas varhaiskasvatusta toteutetaan pienemmässä lapsiryhmässä hoitajan kotona tai muussa kodinomaisessa paikassa. Avoin varhaiskasvatustoiminta voidaan järjestää muun muassa leikki- ja kerhotoimintana. Sen toteutus ja painopisteet vaihtelevat varhaiskasvatuksen järjestäjän päätösten mukaan. Myös avoimen varhaiskasvatustoiminnan tulee olla suunniteltua. (Opetushallitus, 2018, s.17–19.)

Varhaiskasvatuksella on monia eri tehtäviä. Sen tavoitteena on tukea lapsen ikätason mukaista kasvua ja kehitystä sekä vanhempia heidän kasvatustehtävässään. (Opetushallitus, 2018, s. 14,16.) Varhaiskasvatuksen opettaja vastaa ryhmänsä pedagogisesta suunnittelusta ryhmän tavoitteiden mukaisesti. Ryhmän tavoitteet määräytyvät ryhmässä olevien lasten varhaiskasvatussuunnitelmista.

Varhaiskasvatuksen opettaja laatii jokaiselle lapselle oman varhaiskasvatussuunnitelman yhdessä vanhempien kanssa. Vanhemmille tarjotaan myös mahdollisuus vaikuttaa paikalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Niin paikallinen, kuin lapsien yksilölliset varhaiskasvatussuunnitelmat, laaditaan valtakunnallisen Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaan, jonka Opetushallitus on laatinut varhaiskasvatustalain(L540/2018) perusteella (Opetushallitus, 2018, s.7).

Opetushallitus on laatinut Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (2018) valtakunnallisesti noudatettavaksi, yhdenmukaistaakseen lasten saamaa varhaiskasvatusta. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa määrätään keskeiset sisällöt ja tavoitteet varhaiskasvatuksen toteuttamiseksi. Lisäksi siinä määrätään huoltajien kanssa tehtävästä yhteistyöstä, monialaisesta yhteistyöstä sekä lapsen varhaiskasvatussuunnitelman sisällöstä. (Opetushallitus, 2018, 8.)

4.2 Varhaiskasvatustalaki

Varhaiskasvatustalaki määrittää varhaiskasvatuksen toiminnan ja tuottamisen, lapsen oikeuden varhaiskasvatukseen sekä varhaiskasvatuksen tietovarannoista. Lain mukaan jokaisella alle oppivelvollisuus ikäisellä on oikeus

varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatuksen järjestämisestä vastuussa on kunta. Kunta voi järjestää varhaiskasvatuksen itse tai ostopalveluna. Varhaiskasvatuksen tulee olla kunnassa esiintyvän tarpeen mukaista. Lapsen edun tulee olla aina ensisijalla varhaiskasvatusta suunniteltaessa, toteutettaessa ja siitä päätettäessä. (L540/2018.)

Varhaiskasvatuslain mukaan varhaiskasvatustoiminnassa tulee olla riittävä henkilöstö mitoitus, siitä vastuussa on varhaiskasvatusta järjestävä kunta tai kuntayhtymä. Varhaiskasvatusikäisten lasten mielipiteitä ja ajatuksia tulee ottaa huomioon heidän ikä- ja kehitystasonsa huomioiden. Myös lasten vanhemmille on tarjottava mahdollisuus osallistua varhaiskasvatuksen suunnitteluun ja toteutukseen. (L540/2018.) Tällaisia tilanteita voivat olla esimerkiksi vanhempainillat ja lapsen varhaiskasvatussuunnitelman päivityspalaverit.

Varhaiskasvatuslaissa säädetään henkilöstön kelpoisuus vaatimuksista. Varhaiskasvatuksessa voi työskennellä muun muassa varhaiskasvatuksen opettajan, varhaiskasvatuksen sosionomin tai varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuusvaatimuksen täyttävä henkilö. Lisäksi varhaiskasvatuksessa voi työskennellä myös muuta henkilöstöä. Laissa säädetään myös täydennyskoulutuksen järjestämisestä. Kunnan tai kuntayhtymän sekä varhaiskasvatuksen tuottajan vastuulla on järjestää varhaiskasvatuksen henkilöstölle ammattitaitoa ylläpitävää ja täydentävää koulutusta. (L540/2018.)

4.3 Varhaiskasvatuksen rooli väkivaltaa tunnistettaessa

Varhaiskasvatuksessa tavoitetaan lähes kaikki lapset lähes joka päivä, joten se on hyvin otollinen paikka lapsen kohdistuvaa väkivaltaa tunnistettaessa (Korhonen, 2021). Niin vanhempien kuin lastenkin kanssa myönteinen suhtautumien ja välittävä ilmapiiri sekä valmiudet ottaa asioita puheeksi on varhaiskasvatustoiminnassa tärkeää (Tampereen kaupunki, 2019, s. 12). Varhaiskasvatuksen työntekijät esimerkiksi päiväkodissa ovat isossa roolissa varhaiskasvatusikäisen lapsen arjessa. Työntekijät oppivat tuntemaan oman ryhmänsä lapset

vahvuuksineen ja heikkouksineen. Työntekijät oppivat myös tunnistamaan ryhmänsä lapsien käyttäytymismalleja ja huomaavat, milloin käytös on tavallisesta poikkeavaa.

Kaikkien varhaiskasvatuksessa työskentelevien kasvattajien tehtävänä on huolehtia lasten hyvinvoinnista (Tampereen kaupunki, 2019, s. 12). Väkivallan tunnistaminen ei ole helppoa. Väkivallasta kertovia merkkejä voi olla muun muassa lapsen tai vanhemman signaalit. (Korhonen, 2021.) Huoli saattaa herätä, jos esimerkiksi sosiaalinen ja erilaisiin toimintahetkiin mielellään osallistuva lapsi leikkii yksin eikä halua osallistua mihinkään. Vaikka työntekijä havaitsee huolen lapsen käytöksestä, on sitä usein vaikea ottaa puheeksi vanhempien kanssa. Työntekijä usein pohtii, jos hän vain kuvittelee ja kaikki onkin hyvin. Työntekijöiden onkin tärkeää ottaa omat havainnot puheeksi myös työryhmän kesken ja keskustella omista havainnoistaan. Joku toinen työntekijä on saattanut tehdä samanlaisia havaintoja, jolloin työntekijä saa tukea omille ajatuksilleen ja puheeksi ottaminen vanhempien kanssa on helpompaa. Varhaiskasvatuksen työntekijällä on Varhaiskasvatuslain mukaan oikeus ilmoittaa henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhan arviointia tai uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot poliisille, mikäli hän on työssään saanut tietää olosuhteista, joiden perusteella hänen on syytä epäillä, jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi (L540/2018).

Väkivallan tunnistamiseen on saatavilla koulutusta. Koulutusten tarjonnassa, sisällöissä ja kohderyhmissä on alueellisia eroja. Barnahus-verkkokoulu on yksi valtakunnallisesti kaikkien saatavilla oleva verkkokurssi. Verkkokurssi on suunnattu kaikille, jotka kohtaavat työssään lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa. Verkkokurssi antaa keinoja lapseen kohdistuvan väkivallan tunnistamiseen ja väkivalta-epäilytilanteessa toimimiseen. (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos, 2021.)

5 YHTEISTYÖKUMPPANIT

Yhteistyökumppanimme toimii Terveyden- ja hyvinvoinninlaitoksen (THL) koordinoima, sosiaali- ja terveysministeriön (STM) rahoittama Barnahus -hanke. Barnahus -hankkeessa tehostetaan lapsiin kohdistuvien väkivaltaepäilyjen selvitysprosesseja sekä väkivaltaa kokeneiden lasten tukea ja hoitoa (Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos, 2021). Hanke toteutetaan laajana THL:n koordinoimana yhteistyönä sairaanhoitopiirien (erva) kanssa. Yhteistyötä tehdään myös mm. Poliisi- ja syyttäjäorganisaation kanssa, yliopistojen ja korkeakoulujen, järjestöjen sekä tulevien OT-keskusten kanssa. Yhteistyökumppanit, eli Barnahus- hankkeen ydinverkosto, johon kuuluvat THL:n Barnahus-tiimi ja jokaisen oikeuspsykiologian- ja psykiatrian yksikön edustus, ovat olleet mukana aiheemme rajauksessa ja kyselytutkimuksemme kysymysten pohdinnassa. Tavoitteena oli saada mahdollisimman suuri hyöty, josta on apua myös yhteistyökumppaneillemme.

6 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Lapsi viettää usein ison osan päivästänsä varhaiskasvatuksen parissa esimerkiksi päiväkodissa. Näin ollen varhaiskasvatuksen työntekijät ovat suuri osa varhaiskasvatusikäisen lapsen elämää. Opinnäytetyömme tarkoituksena oli tutkia, millaista koulutusta varhaiskasvatuksen työntekijät ovat saaneet ja millaista koulutusta he kokevat tarvitsevansa, tunnistaakseen lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa. Tavoitteenamme oli saada tietoa varhaiskasvatuksen työntekijöille suunnattujen koulutusten kehittämiseen.

Tutkimuskysymyksinä olivat, 1. millä tasolla varhaiskasvatustyöntekijät kokevat osaamisensa olevan lapsiin kohdistuvan väkivallan tunnistamisessa, 2. millaista koulutusta varhaiskasvatustyöntekijät ovat saaneet lapsiin kohdistuvan

väkivallan tunnistamiseen, 3. millaista lisä koulutusta varhaiskasvatuksentyöntekijät tarvitsevat tunnistukseen lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa.

7 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

7.1 Aineiston keruu

Opinnäytetyö aloitettiin tekemällä opinnäytetyön suunnitelma. Opinnäytetyön suunnitelmassa olimme määritelleet keskeiset käsitteet, tutustuneet aiheeseen liittyvään aikaisempaan tutkimukseen sekä määrällisen tutkimuksen toteuttamiseen ja määritelleet tutkimuskysymykset. Kun opinnäytetyön suunnitelma oli hyväksytetty opinnäytetyötämme ohjaavilla opettajilla sekä yhteistyökumppanillamme, aloitimme kyselylomakkeen työstämisen.

Aloitimme kysymysten luomisen miettimällä, miten saamme parhaat mahdolliset vastauksen tutkimuskysymyksiimme. Jokaisen kysymyksen kohdalla mietimme, mitä saamme luultavammin tietää, kun kysymme kysymyksen. Tämän jälkeen arvioimme, onko kysymystä tarpeellista kysyä. Kuten Vilkka (2021) kertoo, kyselylomakkeen kysymysten tulee pohjautua tutkimuksen teoreettiseen viitekehykseen, eikä mitään voi kysyä vain hovinvuoksi.

Kyselylomaketta arvioitiin tarkoin, ennen kuin kysely toteutettiin. Kyselylomaketta arvioitiin yhdessä opinnäytetyön ohjaajien ja yhteistyökumppanimme kanssa. Lisäksi testasimme kyselylomakkeen eräässä varhaiskasvatuksen yksikössä ja pyysimme heitä arvioimaan, oliko kysymykset esitetty ymmärrettävästi, mitä mieltä oltiin kyselyn pituudesta, oliko kysymysten järjestys looginen, mitä voisimme parantaa.

Kyselylomakkeen ollessa viimeistä hiontaa vaille valmis, aloimme keräämään kyselytutkimukseen osallistujia. Opinnäytetyömme yksi suurimmista tavoitteista oli tehdä valtakunnallinen kyselytutkimus ja saada mahdollisimman monta Suomen kuntaa mukaan tutkimukseemme. Olimme yhteydessä kaikkiin Suomen kuntiin sähköpostitse sekä puhelimitse. Loppuen lopuksi tutkimukseen osallistui yhteensä 164 kuntaa, eli yli puolet Suomen kunnista.

Mukaan lähteneiden kuntien yhteyshenkilöille lähetettiin linkki sähköiseen Webropol-kyselyyn. Yhteyshenkilöt jakoivat linkkiä oman kuntansa sisäisiä kanavia pitkin muulle varhaiskasvatuksen henkilöstölle. Aineiston keruu ajoitettiin 23.8.2012- 6.9.2021 väliselle ajalle, jolloin työntekijät olivat jo palanneet kesälomalta takaisin työn ääreen.

Tutkimuksemme sai lämpimän vastaanoton ja aiheitamme pidettiin tärkeänä sekä ajankohtaisena. Poikkeuksellinen vuosi ja Covid-19 tilanne kuitenkin oli monelle kunnalle kiireinen ja raskas. Osa kunnista vetosi henkilöstön uupumiseen ja eivät lähteneet mukaan tutkimukseemme, sillä erilaisia hyvinvointikyselyitä oli viimeisen vuoden aikana riittänyt.

Ennen varsinaisen kyselyn toteuttamista haimme kunnilta tutkimuslupia. Kuntien tutkimuslupakäytännöt olivat hyvin erilaisia: Osa kunnista ei edellyttänyt tutkimuslupahakemusta, sillä tutkimus kohdistui varhaiskasvatuksen henkilöstöön, eikä asiakkaisiin. Joidenkin kuntien hallintosääntö edellytti vapaamuotoista tutkimuslupahakemusta, jonka pohjalta voitaisiin tehdä viranhaltijapäätös ja osalla kunnista oli kunnan oma tutkimuslupakaavake, joka tuli täyttää ennen yhteistyötä. Joissain kunnissa päätöksen teki varhaiskasvatuksen päällikkö tai sivistysjohtaja ja osassa kunnista päätös edellytti lautakunnan kokouksen päätöksen.

7.2 Aineisto ja sen analyysi

Tutkimuksemme toteutettiin määrällisenä eli kvantitatiivisena tutkimuksena. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa on tutkimusongelma, johon haetaan vastausta tai ratkaisua (Kananen, 2008, s.11). Tutkimuksemme tarkoituksena oli kartoittaa,

ovatko varhaiskasvatuksentyöntekijät saaneet koulutusta lapsiin kohdistuvan väkivallan tunnistamiseen, tarvitsevatko varhaiskasvatuksentyöntekijät lisää koulutusta tunnistukseen lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa.

Kyselylomake on yksi tavallisimmin kvantitatiivisessa tutkimuksessa käytetty aineiston keruu menetelmä. Aineiston keruu kyselylomakkeen avulla soveltuu, suu-
relle joukolle ihmisiä toteutettavaan tutkimukseen. (Vilka,2015, luku Määrällinen tutkimusmenetelmä käytännössä.) Tämän vuoksi aineiston keruu tapahtui opin-
näytetyössämme kyselylomakkeen avulla. Aineistomme keruuseen käytimme Webropol-kyselytyökalua, jossa loimme tutkimuksemme kyselylomakkeen. Ky-
selylomake oli laadultaan määrällinen. Lomakkeessa oli 13 strukturoitua kysy-
mystä ja vapaa sana kohta. Käytimme valinta- ja monivalintakysymyksiä sekä Likertin asteikkoa. Vapaa sana kohdan halusimme laittaa, jotta vastaajilla olisi mahdollisuus kertoa kokemuksistaan omin sanoin.

Kyselytutkimukseemme osallistui 164 kuntaa Suomesta. Vastauksia saimme 985 kappaletta. Vastaajista 66 oli päiväkodin johtajia, 378 varhaiskasvatuksenopetta-
jia, 372 lastenhoitajia ja 169 ilmoitti ammatikseen jokin muu. Ensimmäisenä ana-
lysoimme aineiston frekvenssijakaumalla. Yksiulotteinen frekvenssijakauma ha-
vainnollistaa yksinkertaisesti, kuinka monta muuttujan arvoa aineistossa esiintyy
(Kananen,2008, s.41) Kävimme jokaisen tutkimuskysymyksen yksi kerrallaan
läpi ja katsoimme, montako kappaletta kutakin vastausta oli tullut.

Tämän jälkeen ristiintaulukoimme aineiston. Ristiintaulukointi on yksi aineiston
analysointiin käytettävistä menetelmistä (Kananen,2008, s.56). Ristiintaulukoin-
nissa selvitetään, kuinka muuttujat jakautuvat ja löytyykö muuttujien väliltä riippu-
vuuksia (Ristiintaulukointi, i.a.) Ristiintaulukoimalla selvitimme, oliko vastaajan
ammatilla tai työvuosilla vaikutusta vastauksiin.

7.3 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeen (2019) yleisiä eettisiä periaatteita ovat muun muassa henkilön ihmisoikeuksien kunnioittaminen, tietosuojaperiaatteet ja avoin tulosten raportointi. Tutkimukseemme osallistuminen oli vapaaehtoista. Tämä kävi ilmi kyselyn alussa olevasta esittelystä.

Kyselyn alussa kerroimme tutkimuksestamme lyhyesti. Kysely toteutettiin niin, että vastauksia ei voitu yhdistää vastaajaan ja näin ollen vastaamisesta ei voinut olla haittaa vastaajalle. Lähetimme julkiset linkit sähköpostitse päiväkotien johtajille, jotka jakoivat linkin päiväkodin ryhmien työntekijöille. Valitsimme julkisen linkin lähettämisen henkilökohtaisen linkin sijaan, jotta vastauksia ei pystytty yhdistämään vastaajaan sähköpostiosoitteen kautta ja näin ei myöskään tietoomme tullut tätäkään kautta vastaajien sähköpostiosoitteita. Näin kykenimme takaamaan mahdollisimman hyvin vastaajien anonyymiyden.

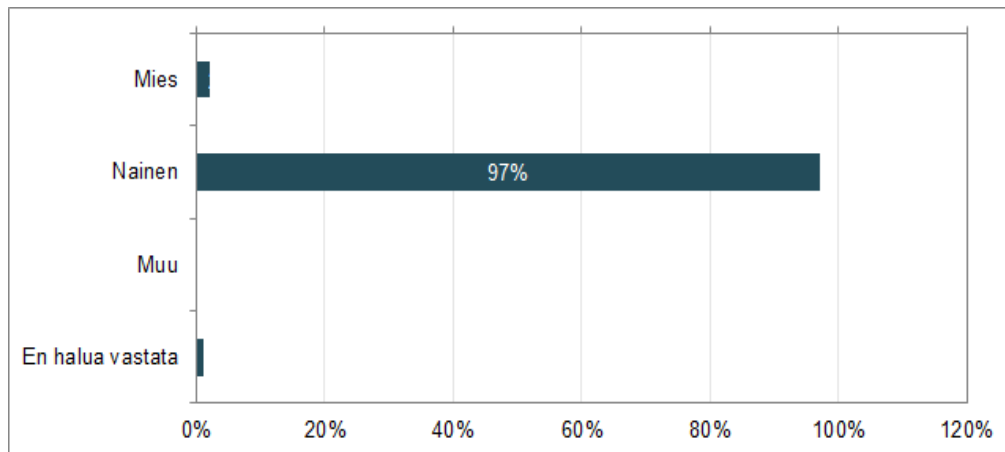
Kyselyn lopuksi vastaajalle tarjottiin mahdollisuus käydä vastauksensa läpi ennen niiden lähettämistä. Raportoimme kyselytutkimuksen tuloksista opinnäytetyössämme, jolloin jokainen saa halutessaan tietoa tutkimustuloksista.

8 TULOKSET

8.1 Kyselyn vastaajat

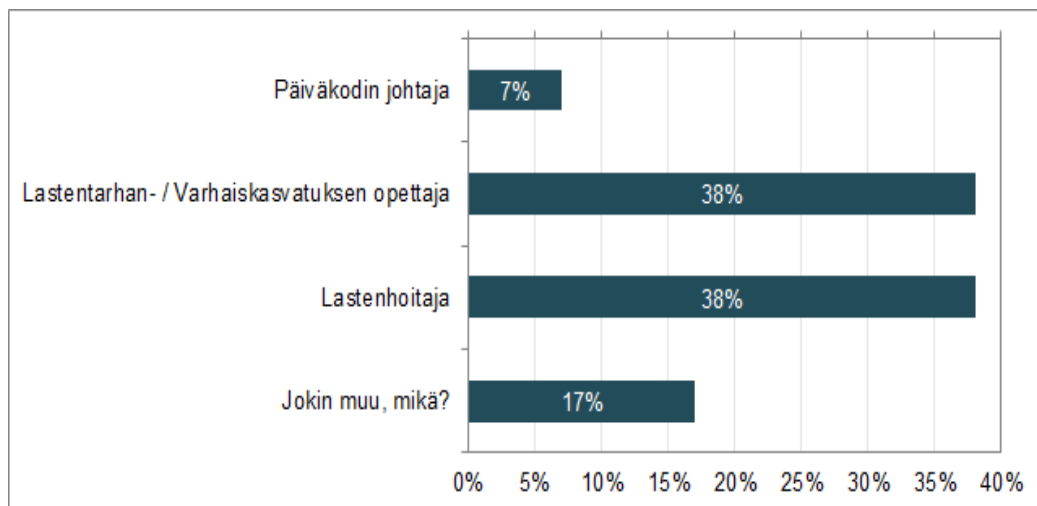
Pyyntö kyselytutkimukseen osallistumisesta lähetettiin kaikkiin Suomen kuntiin. Kyselytutkimukseen lähti mukaan yhteensä 164 kuntaa, eli yli puolet kaikista Suomen kunnista. Kyselyyn saimme yhteensä 985 vastausta. Vastaajista 948 oli naisia (96,6 %) ja miehiä vain 18 (1,8 %). Muun sukupuolisia vastaajia oli yksi (0,1 %) ja sukupuoltaan ei halunnut kertoa 15 (1,5 %). Sukupuolta kysyttäessä kysymykseen jätti vastaamatta kolme henkilöä. (Taulukko 1.)

Taulukko 1. Sukupuoli



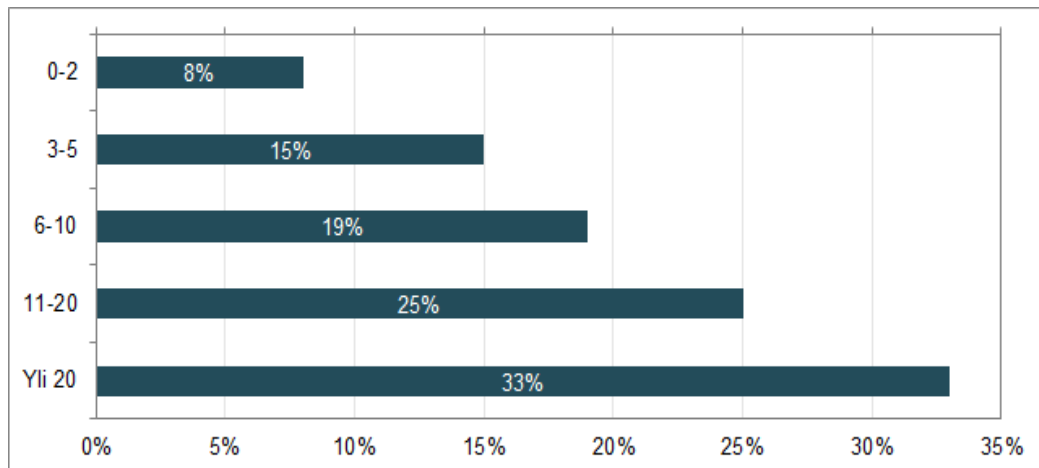
Kyselyyn vastanneista henkilöistä oli lastentarhan- / varhaiskasvatuksen opettajia 378 (38,4 %) ja lastenhoitajia 372 (37,8 %). Päiväkodin johtajia vastaajista oli 66 (6,7 %) ja kohtaan ”joku muu ammattinimike” vastasi 169 (17,1 %). Muita esiin nousseita ammattinimikkeitä oli muun muassa perhepäivähoitaja (59), varhaiskasvatuksen erityisopettaja (29) ja avustaja (14). (Taulukko 2.)

Taulukko 2. Ammattinimike



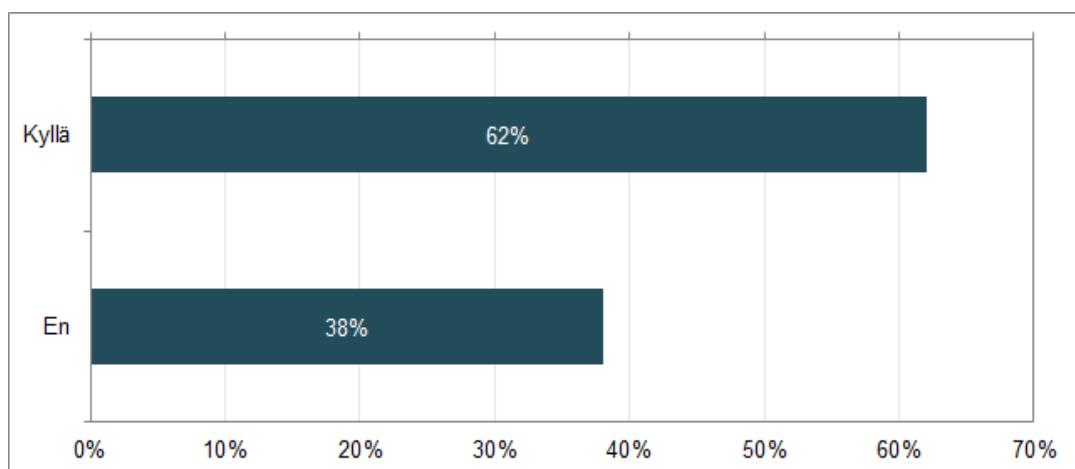
Tutkimustulosten mukaan vastaajien työvuodet olivat suoraan verrannolliset vastaajien lukumäärään. Mitä enemmän työvuosia, sen enemmän vastaajia. Vastaajista 81 (8,2 %) oli työvuosia 0–2 vuotta. Vastaavasti yli 20 työvuotta omaavia vastaajia oli 322 (32,7 %). (Taulukko 3.)

Taulukko 3. Työvuodet varhaiskasvatuksessa

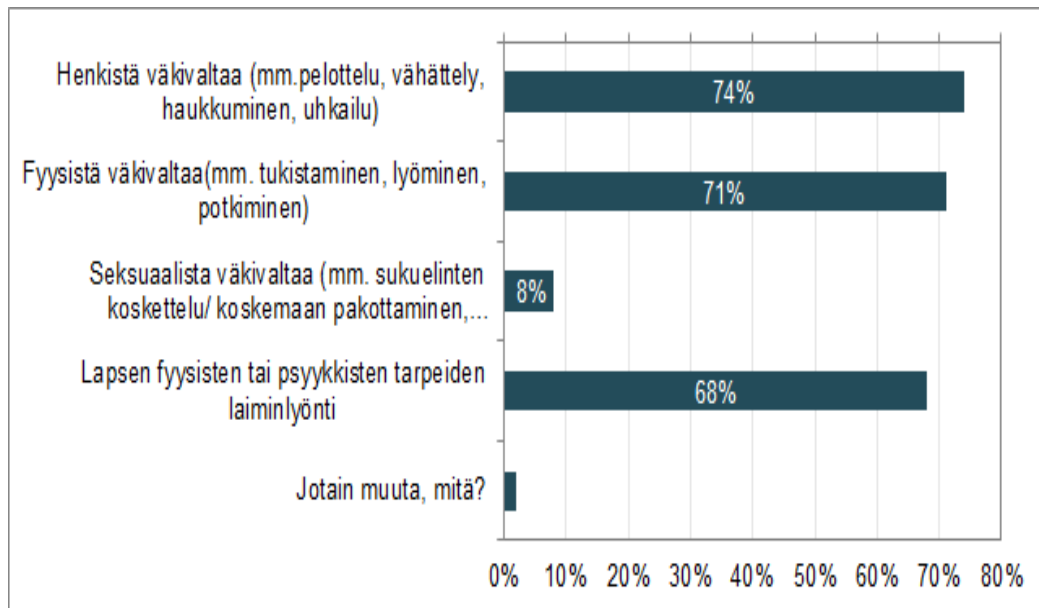


Vastaajista 605 (61,5 %) kertoo havainneensa tai epäilleensä lapsiin kohdistunutta väkivaltaa työssään (Taulukko 4). Niille vastaajille, jotka kertoivat havainneensa tai epäilleensä lapsiin kohdistunutta väkivaltaa, avautui lisäkysymys, jossa kysyttiin tarkemmin, millaista väkivaltaa on havainnut tai epäillyt työssään. Vastaaja pystyi valitsemaan useamman vaihtoehdon. Henkistä väkivaltaa (lapsen pelottelu, vähättely, haukkuminen, uhkailu) oli havainnut tai epäillyt vastaajista 448 (74,2 %), fyysistä väkivaltaa (lapsen tukistaminen, lyöminen, potkiminen) 428 (70,9 %) ja lapsen fyysisten tai psyykkisten tarpeiden laiminlyöntiä 412 (68,2 %). Lapsiin kohdistunutta seksuaalista väkivaltaa (sukuelinten koskettelu/koskemaan pakottaminen, yhdyntään pakottaminen, pornografiselle materiaalille altistaminen) oli epäillyt 48 (7,9 %). (Taulukko 5.)

Taulukko 4. Työntekijä havainnut tai epäillyt lapsiin kohdistunutta väkivaltaa



Taulukko 5. Havaitun tai epäillyn väkivallan muoto



8.2 Työntekijöiden osaaminen ja koulutus

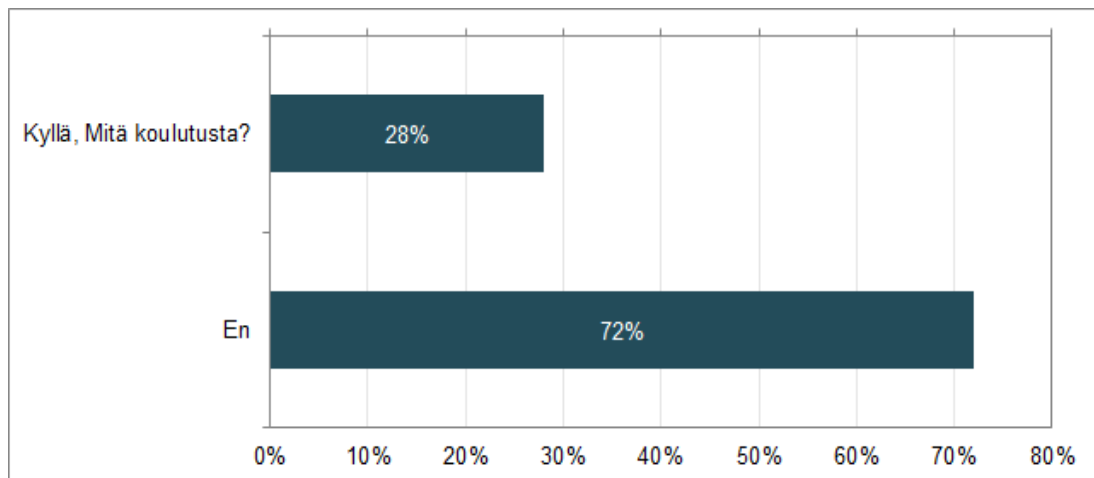
Vastaajilta kysyttiin heidän omaa kokemusta osaamisestaan liittyen lapsiin kohdistuvan väkivallan tunnistamiseen, lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa epäiltäessä ja lapsiin kohdistuvan väkivaltaepäilyyn puheeksi ottamiseen. Vastausasteikko koetussa osaamisessa oli 1-5, jossa 1 = todella heikko ja 5 = erinomainen. Tutkimustulosten perusteella vastaajien epävarmuus kohdentui väkivaltaepäilyyn puheeksi ottamiseen, sillä 25,7 % eli joka neljäs vastaaja koki kyseisellä osa-alueella osaamisensa todella heikoksi tai heikoksi. Vastaavat luvut olivat lapsiin kohdistuvan väkivallan tunnistamisessa 6,9 % ja väkivaltaa epäiltäessä 9,3 %. Keskiwertona vastaajat kokivat oman osaamisensa väkivaltaa tunnistaa 53,5 % ja väkivaltaa epäiltäessä 54,2 %, kun väkivaltaepäilyyn puheeksi ottamisessa osuus oli 43,4 % eli alle puolet vastaajista. (Taulukko 6.)

Taulukko 6. Työntekijöiden osaaminen

	Todella heikko	Heikko	Keskiverto	Hyvä	Erinomainen
Tunnistamisessa	0,1%	6,8%	53,5%	36,9%	2,7%
Epäiltäessä	0,2%	9,1%	54,2%	34,6%	1,9%
Puheeksi ottamisessa	3,5%	22,2%	43,4%	28,6%	2,3%

Selvitimme kyselyyn vastanneiden koulutustaustaa liittyen lapsiin kohdistuvan väkivallan tunnistamiseen, kuinka toimia lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa epäiltäessä sekä lapsiin kohdistuvan väkivaltaepäilyn puheeksi ottamiseen. Vastaajista lapsiin kohdistuvan väkivallan tunnistamiseen liittyvää koulutusta oli saanut 272 (27,7 %), toimimiseen lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa epäiltäessä 376 (38,4 %) ja väkivaltaepäilyn puheeksi ottamiseen 335 (34,1 %) (Taulukko 7). Niille vastaajille, jotka kertoivat saaneensa koulutusta aiheeseen liittyen, avautui lisäkysymys, jossa kysyttiin tarkemmin, millaista koulutusta he olivat aiheesta saaneet.

Taulukko 7. Saatu koulutus



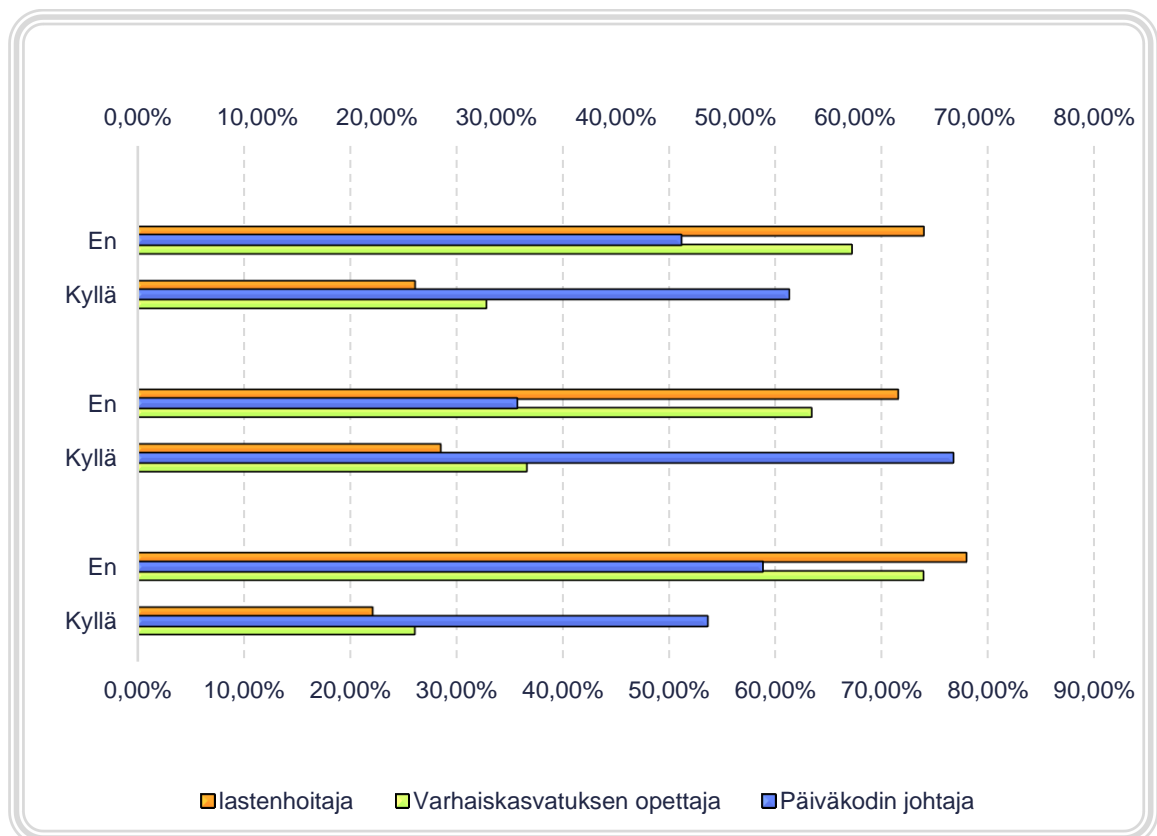
Tarkempaa tietoa saamistaan koulutuksista antoi vastaajista 210 henkilöä. Lähes puolet vastaajista (87) kertoivat saaneensa koulutusta lähinnä opintojensa yhteydessä, esimerkiksi sosionomi amk ja lähihoitaja koulutuksissa. Joka kymmenes vastaaja (21) kertoo saaneensa aiheeseen liittyvää koulutusta työnantajan järjestämänä erilaisten koulutuspäivien yhteydessä. Aiheeseen liittyvä koulutus koettiin kuitenkin usein pintapuoleiseksi ja vähäiseksi, josta ei juurikaan ollut jäänyt työkaluja omaan työhön.

Eniten koulutusta lapsiin kohdistuvaan väkivallan tunnistamiseen, toimimiseen lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa epäiltäessä sekä lapsiin kohdistuvan väkivaltaepäilyn puheeksi ottamiseen olivat saaneet päiväkodin johtajat. Lapsiin kohdistuvan väkivallan tunnistamiseen kertoi saaneensa koulutusta päiväkodin johtajista 31 (48 %). Varhaiskasvatuksen opettajista 98 (26 %) ja lastenhoitajista 82 (22 %) kertoivat saaneensa koulutusta aiheesta. (Taulukko 8.)

Koulutusta siihen, kuinka toimia lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa epäiltäessä, oli saanut päiväkodin johtajista 45 (68 %). Kysymykseen vastanneista varhaiskasvatuksen opettajista samaan aiheeseen oli saanut koulutusta 138 (37 %) ja lastenhoitajista 105 (28 %). (Taulukko 8.)

Lapsiin kohdistuvan väkivaltaepäilyn puheeksi ottamiseen oli saanut noin puolet päiväkodin johtajista eli 36 (55 %). Varhaiskasvatuksen opettajista 124 (33 %) ja lastenhoitajista 96 (26 %) kertoivat saaneensa koulutusta puheeksi ottamiseen lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa epäiltäessä. (Taulukko 8.)

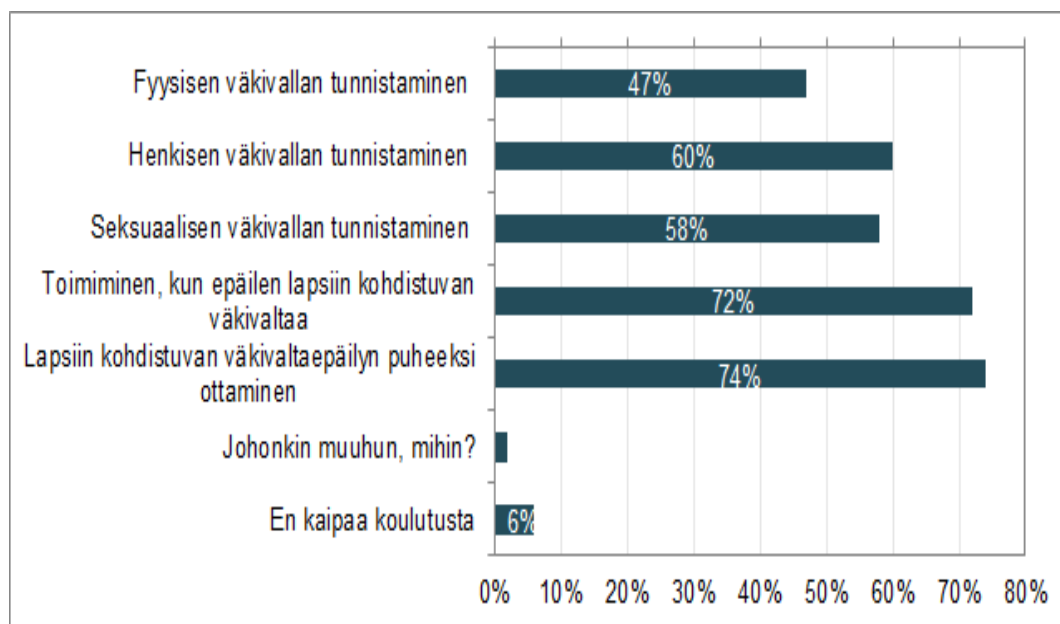
Taulukko 8. Työntekijöiden osaaminen ammattialoittain



8.3 Lisäkoulutuksen tarve

Lisäkoulutusta kaivattiin lapsiin kohdistuvaan väkivaltaan liittyen niin fyysisen-, henkisen- kuin seksuaalisen väkivallan tunnistamisen osalta. Vastaaaja pystyi valitsemaan useamman vaihtoehdon, mihin liittyen kaipaisi lisää koulutusta. Vastaaajista fyysisen väkivallan tunnistamiseen kaipasi koulutusta 464 (47,4 %), henkisen väkivallan tunnistamiseen 592 (60,5 %) ja seksuaalisen väkivallan tunnistamiseen 567 (57,9 %). Toimimiseen lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa epäiltäessä kaipasi lisää työkaluja 709 (72,4 %) ja lapsiin kohdistuvaan väkivaltaepäilyyn puheeksi ottamiseen 727 (74,3 %). Vastaaajista 55 (5,6 %) ei kaivannut lisää koulutusta. (Taulukko 9.)

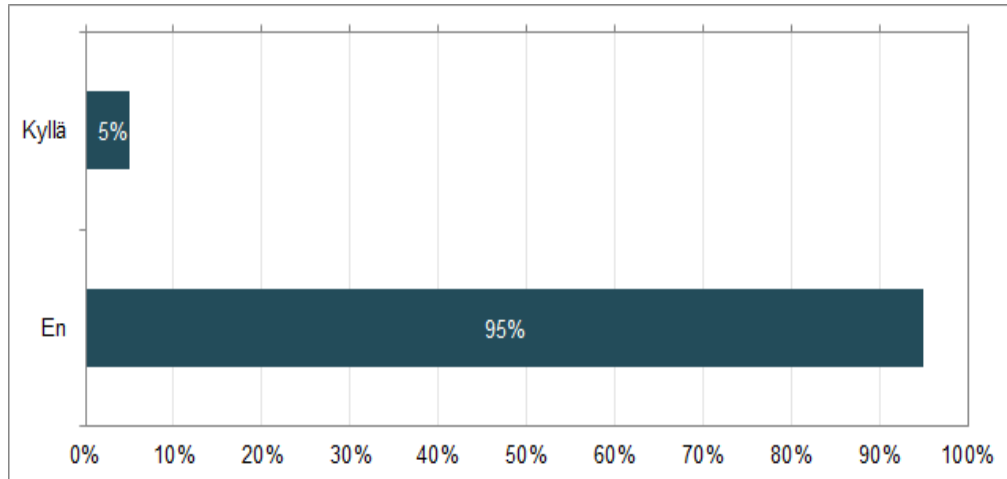
Taulukko 9. Työntekijöiden kaipaama koulutus



Kaikista vastaajista vain 47 (4,8 %) oli kuullut Barnahus –hankkeesta (Taulukko 10). 29 (3 %) oli kuullut Barnahus -hankkeen “Lapsiin kohdistuva väkivalta” verkkokoulusta. Niille vastaajille, jotka kertoivat kuulleensa verkkokoulusta, aukesi lisäkysymys koskien verkkokoulun osallistumista. Verkkokoulusta kuulleista vastaajista (29) oli osallistunut Lapseen kohdistuva väkivalta- verkkokouluun 10 henkilöä. Kysyimme niiltä vastaajilta, jotka olivat kuulleet verkkokoulusta, mutta eivät olleet osallistuneet siihen, miksi he eivät olleet osallistuneet. Vastajat kertovat,

että ajan puute on ollut suurin syy siihen, miksi he eivät ole osallistuneet kyseiseen verkkokouluun.

Taulukko 10. Barnahus-hankkeen tietoisuus varhaiskasvatuksessa



Lopuksi vastaajat saivat kirjoittaa halutessaan “vapaa sana” kohtaan vapaamuotoisen kommentin. Kommentit sisälsivät kannustavia viestejä tai lisätarkennuksia kohtiin, joihin vastaaja halusi vielä palata kyselyn loppupuolella. Kommentin jätti yhteensä 91 henkilöä, eli lähes joka kymmenes vastaaja. Yli puolet vastaajista (70) pitivät aiheita erityisen tärkeinä ja toivoivat aiheesta lisää koulutusta tulevaisuudessa. Tässä poimintoja vastaajien “vapaa sana” kommentteista:

“Toki koulutusta ollaan saatu, mutta ehkä kaipaisin tarkempaa koulutusta”

“Olin hämmästynyt siitä, kuinka vähän vakassa tiedetään/panostetaan työntekijöiden väkivaltakoulutukseen.”

“Koulutus ei sisältynyt työtunteihin, mikä on harmi, koska omalla ajalla tulee tehtyä muutenkin paljon työn eteen niin ei resurssit riittäneet näihin 10 tunnin koulutuspakettiin vapaa-ajalle.”

“Uskon, että (lähes) jokaisessa päiväkodissa on lapsi, joka kokee väkivaltaa jossain muodossa. Aihe on tabu ja aikuisille niin vaikea, että moni "kentälläkään" ei välttämättä pysty/osaa käsitellä asiaa. Asia on niin vaikea/kammoksuttava, että

sitä ei tahdosta riippumatta pystytä näkemään/kohtaamaan. On siis äärimmäisen tärkeää, että koulutuksessa tähän aiheeseen todella panostettaisi.”

“Olisi todella tärkeää saada kattavasti koulutusta, jotta mahdollisimman pian havaitsee merkit väkivaltaisesta toiminnasta ja pystyy puuttumaan siihen ajoissa”

“Mielestäni aihetta käsittelevää koulutusta olisi syytä järjestää koko varhaiskasvatuksen henkilöstölle. Olen törmännyt tilanteeseen, jossa hyvää tarkoittava työntekijä oli kysynyt lapselta johdattelevia kysymyksiä ja puhunut vanhempien kanssa tilanteessa, jossa oman näkemykseni mukaan olisi ollut syytä konsultoida ensin lastensuojelua. Pienet kertaukset auttaisivat pitämään mielessä ohjeet lapsen johdattelemattomaan kohtaamiseen.”

“Puheeksi otosta ja lastensuojeluilmoituksen teosta olisi hyvä olla lisäkoulutusta. Myöskin lastensuojelun ja varhaiskasvatuksen pitäisi tehdä enemmän yhteistyötä, jotta toimintatavat olisivat paremmin selvillä ja lastensuojelu ei tuntuisi niin vakavalta asialta (esim. perheille)”

9 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli tutkia, millaista koulutusta varhaiskasvatuksen työntekijät ovat saaneet ja millaista koulutusta he kokevat tarvitsevansa, tunnistaakseen lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa. Pääasiallisena tavoitteenamme oli saada tietoa varhaiskasvatuksen työntekijöille suunnattujen koulutusten kehittämiseen. Tutkimuskysymyksinä olivat, millä tasolla varhaiskasvatuksentyöntekijät kokevat osaamisensa olevan lapsiin kohdistuvan väkivallan tunnistamisessa, millaista koulutusta varhaiskasvatuksentyöntekijät ovat saaneet lapsiin kohdistuvan väkivallan tunnistamiseen, millaista lisä koulutusta varhaiskasvatuksentyöntekijät tarvitsevat tunnistaakseen lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa.

Reilusti yli puolet vastaajista olivat havainneet ja/tai epäilleet lapseen kohdistuvan väkivaltaa. Tämä ei ollut yllätys. Korhonen nimittäin webinaarissa (2021) kertoo, että aina kun työskennellään lasten parissa, on mahdollisuus kohdata väkivaltaa kokenut lapsi.

Väkivallan muodoista henkinen oli yleisin havaituista tai epäillyistä väkivallan muodoista. Sen jälkeen tuli fyysinen väkivalta sekä lapsen fyysisten ja psyykkisten tarpeiden laiminlyönti. Tutkimukset kertovat tätä samaa, lapsiin kohdistuva henkinen väkivalta on myös vanhempien kertomana yleisintä (Ellonen & Kääriäinen, 2010; Vuorenmaa, 2019).

Tutkimuksemme mukaan valtaosa työntekijöistä ei ollut saanut koulutusta lapsiin kohdistuvan väkivallan tunnistamiseen, toimimiseen lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa epäiltäessä tai lapsiin kohdistuvan väkivallan puheeksi ottamiseen. Työntekijät kokivat oman osaamisensa keskiverroksi. Aiheeseen liittyvää koulutusta saaneista työntekijöistä suurin osa oli saanut koulutusta omien opintojensa, kuten sosionomi amk ja lähihoitaja opintojen aikana. Aiheesta saatu koulutus koettiin usein pintapuoleiseksi tai riittämättömäksi.

Tutkimusaihettamme pidettiin vastaajien keskuudessa tärkeänä ja ajankohtaisena. Kuten useammassa tutkimuksessa on tuotu ilmi, lasten kanssa työskentelevät tarvitsevat koulutusta, kuinka tunnistaa lapseen kohdistuva väkivalta (Hurme ym., 2008; Inkilä ym., 2016; Hietämäki, 2018). Tutkimuksessamme lisäkoulutusta kaivattiin kaikkien väkivaltamuotojen tunnistamiseen. Eniten koulutusta kaivattiin toimimiseen lapseen kohdistuvaa väkivaltaa epäiltäessä sekä lapseen kohdistuvan väkivaltaepäilyn puheeksi ottamisessa. Aiheeseen liittyvää koulutusta toivottiin osaksi työaikaa, jotta pystyisi pitämään vapaa-ajan ja työn erillään toisistaan.

Vastaajien työvuosien perusteella katsottuna, mitä enemmän heillä oli työvuosia, sitä luultavammin vastaaja oli saanut koulutusta. Työvuosista riippumatta suurin osa vastaajista toivoi kuitenkin koulutusta. Vapaa sana osiossa tuotiin useampaan kertaan esiin, kuinka koulutusta oli saatu, mutta se oli pintapuolista, eikä tullut osaksi käytäntöä. Tästä voidaan päätellä, että varhaiskasvatukseen

kaivataan koulutusta tästä aiheesta. Koulutusta tarvitsee kuitenkin kehittää ja yhdenmukaistaa, koska kuten huomattiin, kaikki kaipasivat asian äärelle lisää, koulutusta riippumatta siitä, oliko koulutusta jo saatu.

Jatkotutkimusta ja kehittämistä tarvitaan vielä lisää. Erityisesti varhaiskasvatuksen työntekijöiden osaamista lapseen kohdistuvan väkivalta ilmiön ympärillä täytyy parantaa ja koulutuksia kehittää. Yksittäisten koulutustarpeiden tarkempi tutkiminen ennen koulutusten kehittämistä olisi tarpeen. Koulutusta lapseen kohdistuvan väkivallan tunnistamiseen ja siihen puuttumiseen on jo saatavilla, mutta näitä koulutuksia olisi tarpeen yhdenmukaistaa ja saada valtakunnallisesti kaikkien varhaiskasvatusyksiköiden saataville. Uskommekin opinnäytetyöstämme olevan merkittävää hyötyä lapsiin kohdistuvaan väkivaltaan liittyvien koulutusten kehittämisessä, sillä vastaavanlaista valtakunnallista kyselytutkimusta aiheesta ei ole aiemmin tehty.

10 POHDINTA

Sosionomin täytyy edistää tasa-arvoa, puolustaa heikommassa asemassa olevia sekä tunnistaa omat arvonsa, periaatteensa ja kokemuksensa. Asiakastyössä sosionomin tulee kyetä toimimaan arvoristiriitoja sisältävässä tilanteessa. Sosionomi osaa tukea erilaisia asiakasryhmiä erilaisissa tilanteissa ja osaa ohjata heidät oikeanlaisen palvelun piiriin tarvittaessa. Sosionomi on suuressa vastuussa omasta työstään ja johtamistehtävissä toimiessaan myös alaistensa toimisesta. Itsensä ja muiden johtaminen ovat tärkeitä sosionomin taitoja. Tasa-arvoa ja yhdenmukaisuutta edistävä kohtaaminen on tärkeää melkein jokaisessa työtehtävässä. Erilaisissa verkostoissa toimimiseen tarvitaan hyviä vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja. Tutkimuksellinen kehittämis- ja innovaatio-osaaminen kuuluu vahvasti sosionomin ammattialan kompetensseihin. (Diakonia-ammattikorkeakoulu, i.a.).

Opinnäytetyöprosessimme on ollut opettavainen matka. Eniten se on opettanut sinnikkyyttä ja pitkäjänteisyyttä. Alussa meillä ei ollut tiedossa juurikaan mitään, mistä voisimme opinnäytetyömme tehdä. Tiesimme vain, että haluamme tehdä tutkimuspainotteisen opinnäytetyön, jossa toteutetaan jonkinlainen kyselytutkimus ja joka liittyy jollain tavalla varhaiskasvatukseen. Löysimme monen mutkan kautta Barnahus-hankkeen ja siitä se idea sitten lähti.

Barnahus-hankkeen työntekijät olivat alusta asti avoimia ja ystävällisiä. Heidän kanssaan saimme yhdessä hiottua irrallisista ajatuksistamme lopullisen aiheemme. Barnahus-hankeella on laaja ja moniammatillinen yhteistyöverkosto, joilta saimme paljon tukea ja kehitysideoita muun muassa kyselytutkimuksemme kysymysten asettelussa. Olimme säännöllisesti yhteydessä Barnahusin väen kanssa sähköpostitse ja Teams- palaverien kautta. Raportoimme yhteistyökumppanillemme säännöllisesti opinnäytetyöprosessimme etenemisestä ja saimme heiltä hyvää palautetta ja lisäideoita. Haluammekin kiittää Barnahus-hankkeen työntekijöitä ja yhteistyökumppaneita arvokkaasta tuesta sekä yhteisestä matkasta.

Molemmilla oli kokemusta lastensuojelusta sekä varhaiskasvatuksesta, joten aihe tuntui heti oikealta. Opinnäytetyön myötä osaamisemme varhaiskasvatuksen kentällä syventyi. Tutustuimme lapsiin kohdistuvaan väkivaltaan laajasti lukemalla tutkimuksia ja kirjallisuutta aiheesta sekä katsomalla Barnahus-hankkeen webinaaritallenteita. Opinnäytetyötä tehdessä myös tietomme palvelujärjestelmästä ja palvelupoluista syventyi. Perehdyimme erityisesti väkivaltaa kokeneen lapsen palvelupolkuun.

Lapseen kohdistuva väkivalta oli aiheena hyvin vakava ja tunteita herättävä. Lapsi on vielä niin puolustuskyvytön, joten pidimme hyvin tärkeänä nostaa varhaiskasvatustyöntekijöiden osaamisen aiheen ympärillä näkyväksi. Niin kuin jo aiemmin työssämme on käynyt ilmi, varhaiskasvatus tavoittaa kuitenkin suurimman osan lapsista joka päivä. Siksi onkin tärkeää tiedostaa, millainen vaikutus heillä on lapsen elämässä sekä lapseen kohdistuvaa väkivaltaa tunnistettaessa ja ehkäistäessä.

Lapseen kohdistuvaan väkivaltaan perehdyttäessä kävimme paljon pohdintaa, miten kohdata lapsi ja perhe väkivaltaa epäiltäessä. Omia arvoja ja asenteita tarkastelemalla, pystyi asettumaan aiheen ympärille ammattimaisesti omat tunteet samalla tiedostaen. Huomasimme, kuinka tärkeää oli ymmärtää lapseen kohdistuva ilmiö kokonaisuutena, jotta näin ikävän aiheen kohtaaminen oli helpompaa.

Opinnäytetyötämme varten tutustuimme erilaisiin lakeihin, jotka koskettivat lapseen kohdistuvaa väkivaltaa sekä varhaiskasvatusta. Lait olivat meille jo entuudestaan tuttuja aiempien opintojen sekä työkokemuksen kautta, mutta opinnäytetyömme syvensi osaamistamme tämänkin asian tiimoilta vielä lisää.

Tutkijoina opimme paljon tutkimuksen etenemisestä ja toteuttamisesta. Meillä ei ollut aluksi juurikaan kokemusta tutkimuksen tekemisestä. Huomasimme, kuinka tärkeää itsensä johtamisen taito ja aikataulutus olivat prosessissa. Opimme kyselytutkimuksen toteutuksessa ja mukaan lähtevien kuntien kartoituksen yhteydessä armollisuutta itseämme kohtaan. Armollisuutta siitä, että vaikka kaikkia kuntia ei saatu mukaan tai ei tavoitettu, on aineistomme riittävä ja laadukas.

Eettisesti jouduimme pohtimaan tulosten avointa kerrontaa. Meillä oli kuitenkin tietynlainen käsitys jo entuudestaan, millaista koulutusta tarvittaisiin ja, millä toalla osaaminen varhaiskasvatuksen työntekijöiden keskuudessa oli. Tämän käsityksen tiedostaminen oli tärkeää, jotta pystyimme tarkastelemaan tuloksia avoimesti ja kertomaan niistä myös ne kohdat, joista meillä oli aiemmin ollut erilainen käsitys.

Jatkoimme opinnäytetyömme aiheen parissa vielä harjoittelussamme Turun ensi- ja turvakodilla. Harjoittelussa laajensimme tietämystämme lähisuhdeväkivallasta. Tarkoituksenamme harjoittelussa oli kartoittaa Pirkanmaan alueen lähisuhdeväkivaltatyön koulutusten tilaa, etenkin varhaiskasvatusympäristössä. Tavoitteenamme oli opinnäytetyömme tulosten avulla tuoda näkyväksi ja perustella koulutuksen tarve varhaiskasvatusympäristössä. Harjoittelussa pääsimme osallistumaan Luotsi kouluttaja – koulutukseen, jota toteutettiin Turun seudulla. Koulutus antoi meille valmiuksia turvattomuuden ja lähisuhdeväkivallan tunnistamiseen, kohtaamiseen ja puheeksi ottamiseen työssämme.

Lopuksi haluamme kiittää Barnahus-hankeen väkeä sekä tutkimukseemme mukaan lähteneitä kuntia. Barnahus-hankeelta saatu tuki on auttanut meitä kokemattomia tutkimuksen tekijöitä toteuttamaan tämän valtakunnallisen kyselytutkimuksen. Lisäksi olemme saaneet paljon rohkeutta ja itsevarmuutta toimia erilaisissa verkostoissa. Mukaan lähteneiden kuntien osallistuminen tutkimukseemme on mahdollistanut meille hyvin laajan tutkimus aineiston. Olemme siis todella kiitollisia Barnahus-hankkeelle ja tutkimukseen osallistujille, sillä he mahdollistivat tämän upean ja opettavaisen matkan opinnäytetyömme parissa.

LÄHTEET

- Ellonen, N., & Kääriäinen, J. (2010). Alle kouluikäisiin lapsiin kohdistuvan väkivallan tutkiminen itseilmoitusmenetelmällä - pilottitutkimus. *Yhteiskuntapolitiikka* 75(3), 303-310. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201209117726>
- Ellonen, N., & Kääriäinen, J. (2010). Alle kouluikäisiin lapsiin kohdistuvan väkivallan tutkiminen itseilmoitusmenetelmällä - pilottitutkimus. *Yhteiskuntapolitiikka*, 75 (3), 303-310. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201209117726>
- Ellonen, N., Fagerlund, M., & Haapakangas, K. (17.4.2019). Lapsiin kohdistuneiden seksuaali-rikosten ilmoitukset kasvussa, uhri-kokemukset eivät. Tieto & Trendi. <https://www.stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2019/lapsiin-kohdistuneiden-seksuaalirikosten-ilmoitukset-kasvussa-uhrikokemukset-eivat/>
- Ellonen, S. (2007). Lapsiin kohdistuva väkivalta tutkimuskohteena. Teoksessa *Lapset ja nuoret väkivallan uhreina* (s. 11-20). Poliisiammattikorkeakoulu & Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/86769/Lapset%20ja%20nuoret_tiedotteita64.pdf?sequence=1
- Hakulinen, T., Säävälä, M., Korpilahti, U., Muukkonen, T., Koulu, S., Nikupeteri, A., & Riihonen, R. (2019). Fyysinen väkivalta. Teoksessa U. Korpilahti, H. Kettunen, E. Nuotio, S. Jokela, V.M. Nummi, & P. Lillsunde (toim.), *Väkivallaton lapsuus – toimenpidesuunnitelma lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisystä 2020–2025* (s. 197-212). (Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2019:27). Sosiaali- ja terveysministeriö. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161899/STM_2019_27_J.pdf?sequence=4&isAllowed=y
- Hentilä, S., Ellonen, N., Paavilainen, E., Kääriäinen, J., & Koivula, T. (2010). Pieniin lapsiin kohdistuvan kaltoinkohtelun tilanteet vanhempien kuvamana. *Janus*, 18(3), 260-276. <https://journal.fi/janus/article/view/50572>
- Hietämäki, J. (2018). Lähisuhdeväkivallan kokemukset ja tuen tarve lapsiperheissä. Teoksessa M. October (toim.), *Lasten, nuorten ja aikuisten kokemuksia väkivallasta : Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen kysely- ja väestötutkimusten tuloksia* (s. 15-22). THL. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/137106/URN_ISBN_978-952-343-160-7.pdf?sequence=1&isAllowed=y

- Hietämäki, J. (2018). Lähisuhdeväkivallan kokemukset ja tuen tarve lapsiperheissä. Teoksessa M. October (toim.), *Lasten, nuorten ja aikuisten kokemuksia väkivallasta : Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen kysely- ja väestötutkimusten tuloksia* (s. 15-22). THL. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/137106/URN_ISBN_978-952-343-160-7.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Hillis, S., Mercy, J., & Amobi, A. (2016). Global Prevalence of Past-year Violence Against Children: A Systematic Review and Minimum Estimates. *Pediatrics*, 137(3), 1-15. <https://pediatrics.aappublications.org/content/early/2016/01/25/peds.2015-4079#sec-14>
- Humppi, S.-M. (2008). *Poliisin tietoon tullut lapsiin ja nuoriin kohdistuva väkivalta*. (Poliisiammatikorkeakouluraportteja 75/2008). Poliisiammattikorkeakoulu. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/86933/Raportti75_Humppi.pdf?sequence=1
- Hurme, T., Alanko, S., Anttila, P., Juven, T., Julin, J., & Svedström, E. (2008). Lasten pahoinpitelyepäilyjen selvitykset TYKS:n lastenlinikassa. *Suomen Lääkärilehti - Finlands Läkartidning*, 63(14), 1269-1276.
- Hyvärinen, S. (2017). *Piiskasta jäähypenkkiin – suomalaisten kasvatusasenteet ja kuritusväkivallan käyttö 2017*. (Lastensuojelun Keskusliiton verkkojulkaisu 2/2017). Lastensuojelun Keskusliitto. <https://www.lskl.fi/wp-content/uploads/Piiskasta-jaahypenkkiin-1.pdf>
- Ikonen, R., & Helakorpi, S. (17.9.2019). *Lasten ja nuorten hyvinvointi – Kouluterveyskysely 2019*. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/138562/Tilastoraportti_33_Kouluterveyskysely.pdf
- Inkilä, J., Helminen, M., Aalto, P., & Paavilainen, E. (2016). Moniammatillinen yhteistyö perheen kanssa lasten kaltoinkohtelutilanteissa. *Hoitotiede*, 28(6), 204-216.
- Joki-Erkkilä, M., Jaarto, M., & Sumia, M. (2012). Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö. Teoksessa A. Söderholm, & S., Kivitiie-Kallio (toim.), *Lapsen kaltoinkohtelu* (2.p., s. 131 – 153). Duodecim.
- Järvilehto, L. [THL:n seminaarit ja koulutukset]. (18.3.2021). *Millaisena lapseen kohdistuva henkinen väkivalta näyttääytyy poliisin esitutkinnassa olevissa väkiva*. [Webinaaritallenne]. Youtube. [Millaisena lapseen kohdistuva henkinen väkivalta näyttääytyy poliisin esitutkinnassa olevissa väkiva](https://www.youtube.com/watch?v=...)

- Kananen, J. (2008). *Kvantti- Kvantitatiivinen tutkimus alusta loppuun*. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 89. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Kauppi, A. (2012). Sisäiset mustelmat – pahoinpitelyn psyykkiset vaikutukset. Teoksessa A. Söderholm, & S., Kivitie-Kallio (toim.), *Lapsen kaltoinkohdeltu* (2.p., s. 125 – 130). Duodecim.
- Kloppen, K., Mæhle, M., Kvelling, Ø, Haugland, S., & Breivik, K. (2015). Prevalence of Intrafamilial Child Maltreatment in the Nordic countries: A Review. *Child Abuse Review* ,24(1), 51-66.
- Korhonen, L. [THL:n seminaarit ja koulutukset]. (19.1.2021). Prof Laura Korhonen. [Webinaaritallenne] Youtube. https://www.youtube.com/watch?v=zZ6jM5ZYqu8&list=PLVpf-zFDc4BUCsu0dLnQiZaFE9QbQ5_pu4&index=2
- Korpilahti, U., Kettunen, H., Nuotio, E., Jokela, S., Nummi, V-A., & Lillsunde, P. (toim.). (2019). Väkivallaton lapsuus – toimenpidesuunnitelma lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisystä 2020–2025. (Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2019:27). Sosiaali- ja terveysministeriö. Saatavilla 5.8.2021 https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161899/STM_2019_27_J.pdf
- L 417/2007. Lastensuojelulaki 13.4.2007/417. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417#L6P30a>
- L 540/2018. Varhaiskasvatustalaki 13.7.2018/540. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2018/20180540>
- L1301/2014. Sosiaalihuoltolaki 30.12.2014/1301. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141301#Lidm45237816390256>
- Lastensuojeluilmoitus. (9.7.2021). Teoksessa *Lastensuojelun käsikirja*. Terveysten ja hyvinvoinnin laitos. <https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/lastensuojeluilmoitus-ja-lastensuojeluasian-vireilletulo/lastensuojeluilmoitus>
- Nelimarkka, S. (2018). *Lasten kaltoinkohtelun tunnistaminen varhaiskasvatuksessa* [Pro gradu –tutkielma, Itä-Suomen Yliopisto]. https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/19589/urn_nbn_fi_uef-20180557.pdf

- October, M. (7.3.2021). *Lähisuhdeväkivalta 2019 Viranomaisten tietoon tulleen lähisuhdeväkivallan määrä kasvussa.* (Tilastoraportti). https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/141028/L%C3%A4hisuhdev%C3%A4kivalta_2019..pdf?sequence=1&isAllowed=
- Opetushallitus. (19.12.2018). *Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018.*
https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet.pdf
- Opetushallitus. (i.a.) *Mitä on varhaiskasvatus?*. Saatavilla 5.4.2021
<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/mita-varhaiskasvatus>
- Paavilainen, E., Flinck, A., Komulainen, J., Lahtinen, H., Pörfors, P., Pösö, T., Rautakorpi, H., & Tuovinen, L. (13.11.2015). *Lasten kaltoinkohtelun tunnistamisen tehokkaat menetelmät sosiaali- ja terveydenhuollossa.* Hotus-hoitosuositus. Hoitotyön tutkimussaatiö. <https://www.hotus.fi/wp-content/uploads/2019/03/kaltoinkohtelu-hs.pdf>
- Ristiintaulukointi. (i.a.) *Teoksessa Kvantitatiivisen tutkimuksen verkkokäsikirja.*
Tietoarkisto. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/metelmaopetus/kvanti/index.html>
- Salomaa, E. (2005). *Väkivalta ja terveys maailmassa – WHO:n raportti.* Lääkärien sosiaalinen vastuu ry, Terveyden edistämisen keskus ry.
- Säkkinen, S., & Kuoppala, T. (27.9.2021). *Varhaiskasvatus 2020 Varhaiskasvatukseen osallistuneista lapsista enemmistö osallistui kunnan kustantamaan päiväkotitoimintaan.* (Tilastoraportti). https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/143153/Tr32_21.pdf?sequence=5&isAllowed=y
- Söderholm, A., & Kivitie-Kallio, S. (2012). *Lapsen kaltoinkohtelu- ihmisoikeuskysymys ja kansanterveysongelma.* Teoksessa A. Söderholm, & S., Kivitie-Kallio (toim.), *Lapsen kaltoinkohtelu* (2.p., s. 14 – 21). Duodecim.
- Tampereen kaupunki. (2019). *Kaltoinkohdeltu lapsi - Käsikirja kaltoinkohdellun lapsen kanssa työskenteleville - Tunnistaminen ja toiminta.*
https://www.tampere.fi/tiedostot/k/unnamed_7426/kaltoinkohdeltu_lapsi_kasikirja.pdf

- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. (18.8.2021). *Barnahus-verkkokoulu*. Saatavilla 18.10.2021 <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/barnahus-hanke/barnahus-verkkokoulu>
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. (2020). Väkivaltakäsitteiden sanastoa [Työpaperi]. Saatavilla 7.3.2021 https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/139150/URN_ISBN_978-952-343-211-6.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. (i.a.). Luo luottamusta – Suojele lasta. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/136183/Luo%20luottamusta%20suojele%20lasta_2019_1010%20s%20prf.pdf?sequence=7&isAllowed=y
- Tilastokeskus. (31.3.2021). *11rd -- Väestö iän (1-v. 0-112) ja sukupuolen mukaan, 1972-2020*. Stat.fi.
- Tupola, S., Kivitiie-Kallio, S., Kallio, P., & Söderholm, A. (2012). Lapsen fyysinen pahoinpitelu. Teoksessa A. Söderholm, & S., Kivitiie-Kallio (toim.), *Lapsen kaltoinkohtelu* (2.p., s. 99 – 110). Duodecim.
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta. (2019). Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa-Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 2019 [Ohje]. Saatavilla 7.3.2021 https://tenk.fi/sites/default/files/2021-01/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2020.pdfhttps://tenk.fi/sites/default/files/2021-01/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2020.pdf
- Vilka, H. (2015). *Tutki ja kehitä*. (4. uud. p.). PS-kustannus.
- Vilka, H. (2021). *Tutki ja kehitä*. (5. p.). PS-kustannus.
- Vuorenmaa, M. (7.5.2019). *Pienten lasten ja heidän perheidensä hyvinvointi 2018*. <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/138082/Pienten%20lasten%20ja%20heid%C3%A4n%20perheidens%C3%A4%20hyvinvointi%202018final.pdf?sequence=2>

LIITE 1. Kyselylomake

LAPSIIN KOHDISTUVAN VÄKIVALLAN TUNNISTAMINEN VARHAISKASVATUKSESSA

Hei!

Olemme Kirsi-Maria Kuirinlahti ja Sami Ristimäki. Opiskelemme Diakonia-ammattikorkeakoulussa sosionomeiksi ja tarkoituksenamme on valmistua varhaiskasvatuksenopettajiksi. Tämä kysely on osa opinnäytetyötämme, jonka tarkoituksena on tutkia, millaista koulutusta varhaiskasvatuksen työntekijät ovat saaneet ja millaista koulutusta he kokevat tarvitsevansa, tunnistaakseen lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa. Tavoitteenamme on saada tietoa varhaiskasvatuksen työntekijöille suunnattujen koulutusten kehittämiseen.

Yhteistyötahona opinnäytetyössä on Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen koordinoima Barnahus-hanke. Barnahus-hankkeen tarkoituksena on tehostaa lapsiin kohdistuvien väkivaltaepäilyjen selvitysprosesseja sekä väkivaltaa kokeneiden lasten tukea ja hoitoa.

Lapsi viettää usein ison osan päivästään varhaiskasvatuksen parissa esimerkiksi päiväkodissa. Näin ollen varhaiskasvatuksen työntekijät ovat suuri osa varhaiskasvatusikäisen lapsen elämää.

Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista. Teillä on mahdollisuus tarkistaa ja muokata vastauksianne ennen niiden lähettämistä. Lähetettyänne vastauksenne annatte oikeuden käyttää niitä osana opinnäytetyötämme. Emme kerää teiltä henkilötietoja eikä antamianne vastauksia voida yhdistää teihin. Vastauksien poistaminen tai muokkaaminen ei ole enää mahdollista vastausten lähettämisen jälkeen, sillä niitä ei pysty yhdistämään yksittäiseen vastaajaan.

Kiitos ajastanne!

Sukupuoli

Mies

Nainen

Muu

En halua vastata

Ammatti

- Päiväkodin johtaja
- Lastentarhan- / Varhaiskasvatuksen opettaja
- Lastenhoitaja
- Jokin muu, mikä?

Kuinka monta vuotta olet työskennellyt varhaiskasvatuksen parissa

- 0-2
- 3-5
- 6-10
- 11-20
- Yli 20

Oletko havainnut tai epäillyt lapsiin kohdistuvan väkivallan muotoja työssäsi? (esim. fyysinen, henkinen, seksuaalinen, kemiallinen)

Kyllä

En

Kysymyksen säännöt

Oletko havainnut tai epäillyt lapsiin kohdistuvan väkivallan muotoja työssäsi? (esim. fyysinen, henkinen, seksuaalinen, kemiallinen)

Kyllä

Sääntö: Näytä kysymyksiä

Jos vaihtoehto on valittu Näytä kysymyksiä Millaista lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa olet havainnut tai epäillyt työssäsi? (valitse yksi tai useampi vaihtoehto)

En

Sääntö: Piilota kysymyksiä

Jos vaihtoehto on valittu Piilota kysymyksiä Millaista lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa olet havainnut tai epäillyt työssäsi? (valitse yksi tai useampi vaihtoehto)

**Millaista lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa olet havainnut tai epäillyt työssäsi?
(valitse yksi tai useampi vaihtoehto)**

- Henkistä väkivaltaa (mm.pelottelu, vähättely, haukkuminen, uhkailu)
- Fyysistä väkivaltaa(mm. tukistaminen, lyöminen, potkiminen)
- Seksuaalista väkivaltaa (mm. sukuelinten koskettelu/ koskemaan pakottaminen, yhdyntään pakottaminen, pornografiselle materiaalille altistaminen)
- Lapsen fyysisten tai psyykkisten tarpeiden laiminlyönti
- Jotain muuta, mitä?

Kysymyksen säännöt

Millaista lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa olet havainnut tai epäillyt työssäsi? (valitse yksi tai useampi vaihtoehto)

Ei vielä kysymyssääntöjä

Kysymys Oletko havainnut tai epäillyt lapsiin kohdistuvan väkivallan muotoja työssäsi? (esim. fyysinen, henkinen, seksuaalinen, kemiallinen) on Piilota kysymyksiä sääntö tälle kysymykselle

Kysymys Oletko havainnut tai epäillyt lapsiin kohdistuvan väkivallan muotoja työssäsi? (esim. fyysinen, henkinen, seksuaalinen, kemiallinen) on Näytä kysymyksiä sääntö tälle kysymykselle

Millaiseksi koet osaamisesi

	Todella heikko	Heikko	Keskiverto	Hyvä	Erinomainen
lapsiin kohdistuvan väkivallan tunnistamisessa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa epäiltäessä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
lapsiin kohdistuvan väkivalta epäilyn puheeksiottamisessa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

Oletko saanut koulutusta lapsiin kohdistuvan väkivallan tunnistamiseen?

Kyllä, Mitä koulutusta?

En

Oletko saanut koulutusta siihen, kuinka toimia lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa epäiltäessä?

Kyllä, Mitä koulutusta?

En

Oletko saanut koulutusta lapsiin kohdistuvan väkivaltaepäilyn puheeksiottamiseen?

Kyllä, Mitä koulutusta?

En

Lapsiin kohdistuvaan väkivaltaan liittyen, mihin alla olevista kaipaavat lisää koulutusta? (valitse yksi tai useampi vaihtoehto)

- Fyysisen väkivallan tunnistaminen (mm. tukistaminen, lyöminen, potkiminen, fyysisten tarpeiden laiminlyönti)
- Henkisen väkivallan tunnistaminen (mm. pelottelu, vähättely, haukkuminen, uhkailu)
- Seksuaalisen väkivallan tunnistaminen (mm. yhdyntään pakottaminen, pornograafiselle materiaalille altistaminen)
- Toimiminen, kun epäilen lapsiin kohdistuvan väkivaltaa
- Lapsiin kohdistuvan väkivaltaepäilyn puheeksiottaminen
- Johonkin muuhun, mihin?
- En kaipaa koulutusta

Oletko kuullut aiemmin Barnahus-hankkeesta?

- Kyllä
- En

Oletko kuullut Barnahus-verkkokoulusta? Kyllä En

Kysymyksen säännöt

Oletko kuullut Barnahus-verkkokoulusta?**Kyllä**

Sääntö: Näytä kysymyksiä

Jos vaihtoehto on valittu Näytä kysymyksiä Oletko osallistunut Barnahus-hankkeen Lapsiin kohdistuva väkivalta- verkkokouluun?

En

Sääntö: Piilota kysymyksiä

Jos vaihtoehto on valittu Piilota kysymyksiä Oletko osallistunut Barnahus-hankkeen Lapsiin kohdistuva väkivalta- verkkokouluun?

Oletko osallistunut Barnahus-hankkeen Lapsiin kohdistuva väkivalta-verkkokouluun?

Kyllä

En, Miksi et?

Kysymyksen säännöt

Oletko osallistunut Barnahus-hankkeen Lapsiin kohdistuva väkivalta-verkkokouluun?

Ei vielä kysymyssääntöjä

Kysymys **Oletko kuullut Barnahus-verkkokoulusta?** on *Näytä kysymyksiä* sääntö tälle kysymykselle

Kysymys **Oletko kuullut Barnahus-verkkokoulusta?** on *Piilota kysymyksiä* sääntö tälle kysymykselle

Vapaa sana.

1000 merkkiä jäljellä